

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GIBY NA LATA 2021-2027

Źródło: <http://giby.pl/galeria/>

GMINA GIBY
POWIAT SEJNEŃSKI

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
2. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY GIBY	8
2.1. SFERA PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWA.....	8
2.1.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE.....	8
2.1.2. GLEBY I ZASOBY GEOLOGICZNE	9
2.1.3. POŁOŻENIE KOMUNIKACYJNE.....	10
2.1.4. WALORY PRZYRODNICZE	11
2.1.5. WALORY KULTUROWE	14
2.1.6. PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	17
2.2. SFERA SPOŁECZNA.....	17
2.2.1. DEMOGRAFIA	17
2.2.2. WIEK I WYKSZTAŁCENIE LUDNOŚCI.....	18
2.2.3. MIESZKALNICTWO.....	19
2.2.4. STRUKTURA ZATRUDNIENIA I RYNEK PRACY	20
2.2.5. BEZROBOCIE	20
2.3. SFERA GOSPODARCZA	21
2.3.1. ROLNICTWO	21
2.3.2. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	22
2.3.3. WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, TERENY INWESTYCYJNE	23
2.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	23
2.4.1. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACYJNA	23
2.4.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	24
2.4.3. GOSPODARKA ODPADAMI	25
2.4.4. INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA, CIEPŁOWNICZA I GAZOWA.....	25
2.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	26
2.5.1. INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA, JAKOŚĆ EDUKACJI	26
2.5.2. INFRASTRUKTURA SPORTOWA I REKREACYJNA	27
2.5.3. INFRASTRUKTURA KULTURY, DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA.....	28
2.5.4. INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ	28
2.5.5. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	29
2.6. FINANSE SAMORZĄDOWE	29
2.7. PODSUMOWANIE DIAGNOZY – ANALIZA SWOT	30
3. ROZWÓJ STRATEGICZNY GMINY GIBY	37

3.1. WIZJA ROZWOJU	37
3.2. MISJA ROZWOJU.....	37
3.3. CELE STRATEGII.....	39
3.4. PLANOWANE PROJEKTY.....	47
4. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA	51
5. WYMIAR PRZESTRZENNY STRATEGII.....	54
5.1. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY GIBY.....	54
5.2. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE.....	57
5.3. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	59
6. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH.....	64
7. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	67
8. PROCES TWORZENIA STRATEGII.....	68
9. SPIS TABEL I RYSUNKÓW	69

1. WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Giby została przygotowana zgodnie z art. 10e ust. 1 i art. 10f ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz z uwzględnieniem zapisów poradnika opracowanego na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej „Strategia rozwoju gminy. Poradnik praktyczny”.

Podstawę prawną do jej przygotowania stanowi uchwała Nr XXIII.178.2021 Rady Gminy Giby z dnia 17.09.2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Giby na lata 2021-2027 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym konsultacji.

Strategia jest efektem prac zespołu zadaniowego. Dzięki zaangażowaniu przedstawicieli samorządu, organizacji publicznych, przedsiębiorców i lokalnych liderów życia społecznego, Strategia stanowi nie tylko narzędzie prowadzenia polityki rozwoju lokalnego, ale również syntezę świadomych wyborów i rekomendacji przedstawicieli różnych społeczności tworzących wspólnotę samorządową. Została opracowana w oparciu o metodę partycypacyjną. W celu jej przygotowania przeprowadzone zostały konsultacje społeczne z mieszkańcami, zorganizowano także badanie ankietowe mające na celu zebranie informacji na temat oczekiwanych kierunków rozwoju analizowanej jednostki samorządu terytorialnego.

Strategia Rozwoju Gminy Giby na lata 2021-2027 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju gminy w perspektywie do 2027 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych. Strategia Rozwoju Gminy Giby na lata 2021-2027 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznym obowiązującym w Gminie Giby, a także spójny z dokumentami wyższego rzędu. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w gminie podczas jej obowiązywania.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowymi aktami prawnym wykorzystywanymi podczas przygotowania Strategii były: ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

(t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1057). Ponadto wzięto pod uwagę zapisy poprzedniej Strategii Rozwoju Gminy Giby na lata 2014-2020. Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców.

Strategia Rozwoju Gminy Giby na lata 2021-2027 składa się z trzech głównych części:

- 1) wniosków z diagnozy strategicznej;
- 2) określenia strategii rozwoju, w tym wizji i misji, celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań strategicznych i oczekiwanych rezultatów ich realizacji;
- 3) określenia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

Celem diagnozy jest analiza potencjału społeczno-gospodarczego gminy, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania. Diagnoza jest punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i działań.

W drugiej części przedstawiono plan działań Gminy Giby do 2027 roku w oparciu o wnioski z przeprowadzonej analizy. W części tej określone zostały następujące elementy: misja i wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz sposób realizacji i finansowania Strategii, ze wskazaniem podmiotów zaangażowanych w jej wdrażanie. Ponadto przedstawiono działania, które pozwolą osiągnąć zakładane cele strategiczne.

W trzeciej części określono podstawowe kierunki dalszej polityki rozwoju prowadzonej w przestrzeni gminy.

Przy formułowaniu Strategii wzięto pod uwagę założenia obowiązujących dokumentów strategicznych i aktów prawnych wyższego rzędu oraz dokumentów obowiązujących na terenie Gminy Giby, tj.:

- 1) Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. (Przyjęta Uchwałą Nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r.)
- 2) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego (KSRR) przyjęta Uchwałą Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2010 r.
- 3) Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK) przyjęta Uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.
- 4) Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) przyjęta Uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r.

- 5) Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej przyjęta Uchwałą Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r.
- 6) Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku przyjęta Uchwałą Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r.
- 7) Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 przyjęta Uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r.
- 8) Polityka energetyczna Polski do 2040 r. zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 2 lutego 2021 r.
- 9) Krajowy Plan na Rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030 przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2019 r.
- 10) Krajowy Plan Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych do 2020 roku przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 7 grudnia 2010 r.
- 11) Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej dla Polski 2014 uchwalony przez Radę Ministrów w dniu 20 października 2014 r.
- 12) Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (NPRGN), którego założenia zostały przyjęte przez Radę Ministrów dnia 16 sierpnia 2011 r.
- 13) Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 przyjęty uchwałą Rady Ministrów w dniu 29 października 2014 r.
- 14) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Niemna przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r.
- 15) Krajowy Program Renaturyzacji Wód Powierzchniowych.
- 16) Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy.
- 17) Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030 przyjęta uchwałą Nr XVIII/213/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r.
- 18) Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej przyjęty uchwałą nr XXXIV/414/13 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20.12.2013 r. Jego aktualizację przyjęto Uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego Nr XIX/236/19 z dnia 8 czerwca 2020 r.
- 19) Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego do 2030 r. przyjęty uchwałą Nr XXXVI/474/2021 z dnia 29 listopada 2021 r. przez Sejmik Województwa Podlaskiego.
- 20) Projekt Strategii rozwoju Sejneńskiego Klastra Energii Odnawialnej.
- 21) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sejneńskim na lata 2021-2030 przyjęta uchwałą Nr 174/2021 Zarządu Powiatu Sejneńskiego z dnia 15 listopada 2021 r.
- 22) Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Giby przyjęty uchwałą Nr XV/126/2020 Rady Gminy Giby z dnia 21 sierpnia 2020 r.

- 23) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Giby na lata 2020-2025 przyjęta uchwałą Nr XIV/111/2020 Rady Gminy Giby z dnia 10 czerwca 2020 r.
- 24) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Giby przyjęte uchwałą Nr III/5/14 Rady Gminy Giby z dnia 19 grudnia 2014 r.

2. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY GIBY

Zgodnie z art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1057) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych. W ramach przeprowadzonej diagnozy dokonano więc analizy sfery przestrzenno-środowiskowej, społecznej i gospodarczej, ponadto opisano infrastrukturę techniczną, społeczną powiązaną z jakością życia mieszkańców oraz finanse samorządowe. Diagnoza zawiera także podsumowanie wyników badania ankietowego, które zostało przeprowadzone na terenie Gminy Giby wśród jej mieszkańców.

Kompleksowa diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Giby, przygotowana na potrzeby opracowania niniejszej Strategii Rozwoju stanowi odrębny dokument.

2.1. SFERA PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWA

2.1.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE

Gmina Giby leży w północno-wschodniej części województwa podlaskiego oraz w południowej części powiatu sejneńskiego. Siedzibą gminy jest miejscowość Giby.

Gmina Giby graniczy od północy z Gminą Sejny (powiat sejneński), od wschodu – z Białorusią i Litwą, od południa - z Gminą Płaska (powiat augustowski), od zachodu - z Gminą Krasnopol (powiat sejneński) i Gminą Nowinka (powiat augustowski). Granice administracyjne gminy wynoszą 136 km.

Gmina Giby zajmuje powierzchnię 32 327 ha (powierzchnia ewidencyjna), co stanowi 37,8% powierzchni całego powiatu.

W podziale fizycznym – geograficznym Gmina Giby położona jest w granicach:

- Mezoregionów: Równina Augustowska oraz Pojezierze Wschodniosuwalskie;
- Makroregionu: Pojezierze Litewskie;
- Podprowincji: Pojezierza Wschodniobałtyckie;

- Prowincji: Niż Wschodniobałtycko-Białoruski;
- Megaregionu: Niż Wschodnioeuropejski.

Warunki geologiczne najbardziej zewnętrznej warstwy powierzchni ziemi, mające wpływ na rzeźbę terenu, gleby i stosunki wodne zostały ukształtowane przez lądolód skandynawski, głównie podczas ostatniego zlodowacenia Wisły, od nazwy głównej rzeki Polski, zwanego zaś na Litwie zlodowaceniem Niemna. Okres tego zlodowacenia trwał około 80 tysięcy lat, a zakończył się 12 tysięcy lat temu. W wyniku tego procesu w zachodniej części Gminy Giby występują luźne skały (różnego rodzaju piaski i żwiry z udziałem głazów oraz gliny zwałowej) złożone bezpośrednio przez lodowiec (akumulacja lodowcowa), uformowane głównie jako moreny denne i czołowe. Skały te o rozmaitych właściwościach rozmieszczone są w przestrzeni w sposób mozaikowy, a także nakładają się na siebie w profilu pionowym. Zdecydowana większość obszaru, wchodząca w skład Równiny Augustowskiej, leży na piaskach i żwirach wodnolodowcowych – sandrach, czyli bardzo płaskich stożkach napływowych zbudowanych ze żwirów i piasków osadzonych na przedpolu topniejącego lodowca przez strumienie wód wypływających z jego wnętrza. Obszar Równiny Augustowskiej, pokryty rozległym płatem piasków i żwirów akumulacji wodnolodowcowej fazy poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego, stanowi teren płaski o wysokości od 105 do 140 m n.p.m.

Wnioski: Gmina Giby zlokalizowana jest w strefie przygranicznej, sąsiaduje z Litwą oraz Białorusią, co stwarza możliwości rozwoju współpracy transgranicznej, zarówno pojedynczych mieszkańców, jak i przedsiębiorców, rolników czy władz samorządowych. Postępujące ruchy migracyjne, a zwłaszcza obserwowany w drugiej połowie 2021 r. kryzys migracyjny powodują jednak, że jest to także teren narażony na presję migracyjną.

2.1.2. GLEBY I ZASOBY GEOLOGICZNE

Prawie 78% powierzchni terenu gminy zajmują lasy w większości rosnące na równinie sandrowej zbudowanej z piasków i żwirów. Pozostała część tego obszaru wykorzystywana jest rolniczo. Stanowi ją zaledwie 53 km² powierzchni pokrytej w większości glebami słabymi i mało urodzajnymi. Z analizy map glebowo-rolniczych tego terenu wynika, iż na obszarze rolniczym przeważają gleby brunatne właściwe i kwaśne na glinach lekkich i średnich, powstałe z glin zwałowych, tworzące tzw. kompleks zbożowo-pastewny. Występują one na terenie wsi: Daniłowce, Iwanówka, Konstantynówka, Kukle, Pomorze, Białowierśnie, Białogóry oraz na terenach między Białogórami, Karolinem, Białorzeczką a Gibami. Kompleks żytni słaby występujący przeważnie na glebach brunatnych właściwych i kwaśnych (na piaskach luźnych i słabo gliniastych, piaskach gliniastych lekkich, glinach średnich i lekkich) obejmuje tereny

wsie: Pogorzelec, Krasne, Wierśnie, Budwieć, Stanowisko, Okółek, Dworzysko oraz obszar między Konstantynówką a Gibami. Kompleks żytni słaby obejmuje również wsie: Studziany Las, Sarnetki, Gulbin, Tartaczysko, Frącki i Głęboki Bród. Obszar ten różni się od poprzedniego, ponieważ utworzony jest na piaskach luźnych i żwirach piaszczystych. Na obszarze gminy występują również, choć w niewielkim stopniu, tzw. kompleksy żytne dobre, zarówno na glebach brunatnych właściwych (Karolin, Białorzeczka, Giby), brunatnych kwaśnych (Pogorzelec, Pokrowsk, Giby, Posejnele), jak i na glebach bielcowych (utworzonych z glin i piasków moreny czołowej). Te ostatnie pokrywają niewielkie obszary wsi: Daniłowce, Posejnele, Kukle oraz Giby. Oprócz wyżej wymienionych typów gleb na terenie gminy występują również tzw. czarne ziemie, zajmujące głównie obniżenia terenu i doliny rzeczne, gleby bagienne utworzone z torfów i mułów, stanowiące większość użytków zielonych oraz gleby murszowato-mineralne (powstałe po zmineralizowaniu warstw torfu na skutek przesuszenia).

Na terenie Gminy Giby występują niewielkie złoża zasobów geologicznych: piasku i żwiru, a także kredy i torfu.

Wnioski: Na terenie Gminy Giby dominują gleby słabe i mało urodzajne, co ogranicza możliwość rozwoju rolnictwa.

Teren gminy nie jest zbyt zasobny w surowce mineralne, jednak konieczne jest podejmowanie działań mających na celu ochronę już dostępnych zasobów.

2.1.3. POŁOŻENIE KOMUNIKACYJNE

Gmina Giby posiada dość dobrze rozwiniętą sieć dróg publicznych, ponieważ przez jej teren przebiegają:

- droga krajowa nr 16 (Dolna Grupa – Olsztyn – Augustów – Giby – Ogrodniki, granica Państwa), długość na terenie gminy 16,27 km, nawierzchnia asfaltowa;
- droga wojewódzka nr 663 (Sejny – Pomorze), długość na terenie gminy 0,5 km, nawierzchnia asfaltowa;
- drogi powiatowe o łącznej długości 98,33 km;
- drogi gminne o łącznej długości 209,57 km.

W zakresie transportu publicznego mieszkańcy mogą skorzystać z 11 przystanków znajdujących się w granicach gminy. Przez teren gminy nie przebiega linia kolejowa. Istnieje jedynie zespół komunikacyjny wąskotorowej kolejki leśnej w Płocicznie wraz mostami

i przepustami – w granicach od linii rozgraniczającej Gminę Augustów od Gminy Giby, do szosy Sejny – Augustów z przyległym terenem do torów. Jest on wpisany do rejestru zabytków.

Wnioski: Gmina Giby posiada korzystne położenie komunikacyjne, ponieważ przez jej teren przebiega droga krajowa i droga wojewódzka. Zlokalizowane są tu także przystanki zapewniające dostęp do komunikacji zbiorowej.

2.1.4. WALORY PRZYRODNICZE

Na obszarze Gminy Giby znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Wigierski Park Narodowy;
- 3 rezerwy przyrody – „Pomorze”, „Kukle”, „Tobolinka”;
- 2 obszary chronionego krajobrazu – „Puszcza i Jeziora Augustowskie”, „Pojezierze Sejneńskie”;
- 4 obszary NATURA 2000 – „Ostoja Augustowska”, „Pojezierze Sejneńskie”, „Ostoja Wigierska”, „Puszcza Augustowska”;
- 27 pomników przyrody.

Dla części ze wskazanych obszarów uchwalono plany działań ochronnych, które muszą być uwzględniane przez gminę w ramach realizacji przedsięwzięć.

Fauna na terenie Gminy Giby jest bardzo bogata. Można tu spotkać około 50 gatunków ssaków, około 130 gatunków ptaków, a wody płynące i stojące bogate są w skład gatunkowy ichtiofauny.

Lasy i tereny zadrzewione oraz zakrzaczone stanowią około 77,8% powierzchni całej gminy. Najczęściej występującymi gatunkami drzew są sosna i świerk. Kolejnymi w klasyfikacji są dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata, olsza czarna, grab, jesion, osika, brzoza omszona, jarzębina, czeremcha, klon, wiąz (szypułkowy oraz pospolity), wierzby (biała, iwa, krucha i pięciopęcikowa). Najrzadziej spotykane są cisy i olsze szare. Do najczęściej występujących krzewów można zaliczyć leszczynę, kruszynę oraz wierzby, takie jak szara, uszata i czarniawa. Nieco rzadziej pojawiają się kaliny, trzmieliny brodawkowate i zwyczajne, porzeczki czerwone, czarne i alpejskie, wiciokrzewy, suchodrzewy, wawrzynki wilcze łyko, brzozy niskie oraz wierzby takie jak lapońska, borówkolistna, a także śniada.

W zakresie wód powierzchniowych Gmina Giby w przeważającej części znajduje się w dorzeczu rzeki Marychy, która jest lewobrzeżnym dopływem Czarnej Hańczy. Gmina

charakteryzuje się ponadto wysokim współczynnikiem jeziorności, który wynosi ok. 2,6%. Na jej terenie znajduje się 29 jezior, a do najbardziej atrakcyjnych pod względem turystycznym należą: Pomorze, Zelwa, Gieret, Wilkokuk i Białe. Pozostałe jeziora to: Płaskie (57,4 ha), Brożane (45,9 ha), Wierśnie (35,0 ha), Dowcień (21,3 ha), Dumbel (26,9 ha), Czarne (24 ha), Seklas (13,2 ha), Okuniówek (11,0 ha), Chylinki II (7,9 ha), Kaczan (6,1ha), Krajwielek (5,6 ha), Chylinki I (4,5 ha), Budziewizna (2,9 ha), Sienkiewelek (2,9 ha), Tobolinka II (2,8 ha), Kimsza (2,8 ha), Pieczysko (2,7 ha), Krasne (2,5 ha), Saman (2,4 ha), Tobolinka I (2,3 ha), Konopiak (2,0 ha), Świerszczeń (1,5 ha), Malona (1,4 ha), Buchta (1,0 ha).

Na terenie Gminy Giby wyznaczono 21 jednolitych części wód powierzchniowych wskazanych w tabeli 1. Część z nich jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych oraz wykazuje się złym stanem wód, co wykazują także dane monitoringowe, wobec czego konieczne jest podejmowanie działań mających na celu ochronę zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem, wynikającym z prowadzenia gospodarki rolnej z wykorzystaniem nawozów czy też z egzystencji mieszkańców (brak kanalizacji, niewystarczająca ilość oczyszczalni przydomowych czy szczelnych szamb).

Tabela 1. Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) na terenie Gminy Giby

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych? (zagrożona/niezagrożona)
LW30024	Tobołowo	niezagrożona
LW30646	Białe	niezagrożona
LW30650	Płaskie	niezagrożona
LW30670	Pomorze	zagrożona
LW30671	Gieret	niezagrożona
LW30685	Zelwa	niezagrożona
LW30687	Szlamy	zagrożona
RW2000182622489	Blizna z jez. Blizno i Długie Augustowskie	niezagrożona
RW80001864552	Sarnetka (Młyńska Rzeczka)	niezagrożona
RW80001864569	Wierśnianka	zagrożona
RW800018645729	Kalna	niezagrożona
RW8000186458	Paniówka	niezagrożona
RW80001864592	Dopływ z okolic gajówki Ostęp	niezagrożona
RW80001864629	Serwianka	niezagrożona
RW80001864838	Dopływ z Zaleskich	niezagrożona
RW80001864883	Szlamica do wypływu z jez. Szlamy	zagrożona
RW80002064739	Czarna Hańcza od Gremzdówki do granicy państwa	niezagrożona

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych? (zagrożona/niezagrożona)
RW80002064875	Marycha od dopł. z jeziora Zelwy do granicy państwa	niezagrożona
RW8000256439	Jezioro Wigry	niezagrożona
RW80002564549	Czarna Hańcza od jez. Wigry do Gremzdówki włącznie	niezagrożona
RW80002564872	Marycha od Marychny do dopływu z jez. Zelwa	niezagrożona

Źródło: Opracowanie własne

Gmina Giby położona jest w granicach jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wskazanych w tabeli 2. W tym przypadku nie występuje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych, a stan wód podziemnych jest dobry, co potwierdzają badania monitoringowe prowadzone przez Inspekcję Ochrony Środowiska, jednak nadal konieczne jest podejmowanie przedsięwzięć przyczyniających się do ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniami.

Tabela 2. Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) na terenie Gminy Giby

Kod JCWPd	Nazwa JCWPd	Czy JCWPd jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych? (zagrożona/niezagrożona)
PLGW200032	32	niezagrożona
PLGW800022	22	niezagrożona

Źródło: Opracowanie własne

Wnioski: Gmina Giby posiada znaczne walory przyrodnicze w postaci terenów chronionych, bogatej fauny i flory.

Gmina charakteryzuje się wysokim współczynnikiem jeziorności oraz leży w dorzeczu rzeki Marychy.

Część jednolitych części wód powierzchniowych jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych oraz wykazuje się złym stanem wód, wobec czego konieczne jest podejmowanie działań mających na celu ochronę zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem, wynikającym z prowadzenia gospodarki rolnej z wykorzystaniem nawozów czy też z egzystencji mieszkańców (brak kanalizacji, niewystarczająca ilość oczyszczalni przydomowych czy szczelnych szamb).

W przypadku jednolitych części wód podziemnych nie występuje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych, jednak nadal konieczne jest podejmowanie przedsięwzięć przyczyniających się do ochrony tych wód przed zanieczyszczeniami.

2.1.5. WALORY KULTUROWE

Na terenie Gminy Giby znajduje się 18 obiektów zabytkowych, do których zaliczamy:

- budynek szkoły w Daniłowcach;
- dom mieszkalny z częścią gospodarczą w Daniłowcach (nr 6);
- cmentarz wojenny z I wojny św. w Frąckach, nr wpisu do rejestru: 421 z dn. 31.01.1985 r., KL.WKZ 534/421/d/83;
- budynek szkoły w Frąckach;
- molla staroobrzędowców, ob. kościół rzymskokatolicki p.w. św. Anny w Gibach, nr wpisu do rejestru: 59 z dn. 03.03.1980 r., KL.WKZ 534/59/d/80;
- cmentarz wojenny z okresu II wojny światowej w Gibach;
- mogiła żołnierza polskiego z II wojny światowej w Gibach;
- dom nr 26 w Gibach, nr wpisu do rejestru: 64 z dn. 03.03.1980 r., KL.WKZ 534/64/d/80;
- cmentarz staroobrzędowców w Iwanówce;
- cerkiew, ob. kościół rzymskokatolicki p.w. św. Rodziny w Karolinie, nr wpisu do rejestru: 654 z dn. 10.03 1989 r., KL.WKZ 534/654/d/89;
- cmentarz rzymskokatolicki w Karolinie;
- kapliczka w m. Kukle;
- dom nr 42 (obecnie 41) w Pogorzelcu, nr wpisu do rejestru: 28 z dn. 13.04.1979 r., KL.WKZ 534/28/d/79;
- chlew w Pogorzelcu (nr 41);
- budynek mieszkalny w m. Posejnele (nr 19);
- spichrz w m. Posejnele (nr 24);
- dom mieszkalny nr 29 w Sarnetkach;
- budynek szkoły w Zelwie.

Poza wskazanymi obiektami zabytkowymi na uwagę zasługują m.in.:

- Kościół św. Anny w Gibach;
- Pomnik Ofiar Obławy Augustowskiej w Gibach;
- Most kolejki wąskotorowej w Tartaczysku.

Zgodnie z Wykazem zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru - Rejestr C – Zabytki archeologiczne, na terenie Gminy Giby znajduje się grodzisko zlokalizowane w miejscowości Posejnele (dec. nr 670-1/11/69 z dn. 12.11.1969 r., nr rej. 91 (biał.), dec. nr KI.WKZ 534/92/d/80 z dn. 14.11.1980 r., nr rej. 92 (suw.)). Poza tym znajduje się tu 246 pozostałych stanowisk archeologicznych.

Okres po II wojnie światowej był czasem powolnego zanikania tradycyjnych obrzędów i zwyczajów mieszkańców Sejneńszczyzny, a więc i Gminy Giby. W wielu regionach nastąpił całkowity ich zanik. W to miejsce napływały nowe wzory wynikające z przemian społeczno-gospodarczych. Jednym z istotnych wydarzeń mających wpływ na te zmiany było między innymi przekształcenie się chłopskiej gospodarki w gospodarkę towarową. Swój wpływ miały również media, które narzucały miejskie wzorce i doprowadzały do unifikacji kulturowej.

Obecna tradycja architektoniczna oraz wytwórcza powstała na miejscu i wynika z lokalnych potrzeb. Jako rejon peryferyjny wykształciło się tu kilka głównych dziedzin twórczości ludowej, między innymi: stolarstwo, tkactwo, plecionkarstwo, kowalstwo oraz rzemiosło. Warto przy tym wspomnieć, że położenie powiatu sejneńskiego, w zwłaszcza Gminy Giby na styku trzech państw: Polski, Litwy oraz Białorusi, prowadzi do przenikania tradycji i rzemiosła charakterystycznego dla wskazanych narodowości.

Stolarstwo

Stolarstwo lokalne opiera się głównie na tworzeniu replik tradycyjnego wyposażenia izby oraz sprzętów. Dawne wyposażenie było skromne, a do najważniejszych mebli należał prosty stół na czterech nóżkach, skrzynia, „szlabany”, których w dzień używano jako ławy z oparciem, a wieczorem rozsuwano je do spania. Współczesnymi twórcami w dziedzinie stolarstwa oraz rzeźbiarstwa lokalnego są:

- Andruczyk Mirosław - rzeźba, malowanie na drewnie, ozdoby z drewna,
- Siemienkiewicz Agata - wyroby z drewna,
- Luto Stanisław - wycinanie drewnianych postaci oraz inne wyroby z drewna.

Tkactwo

Tkactwo stanowi jedną z najlepiej rozwiniętych dziedzin twórczości ludowej w regionie. Niegdyś podstawowymi surowcami były len i wełna. W dawnych gospodarstwach wysiewano niewielkie zagony lnu oraz hodowano po kilka owiec, tak by wystarczyło na własne potrzeby. Wyprodukowany materiał farbowano za pomocą kory brzozonej, dębowej lub olchowej. Po wojnie, gdy nie było już kunsztem powszechnym, lecz zawodowym, powstały dwa główne ośrodki o własnej odrębnej tradycji. Jeden mieści się w Puńsku, a drugi w Lipsku nad Biebrzą, jednak także na terenie Gminy Giby można spotkać przedstawicielki tego rzemiosła. Do uznanych ówczesnych artystek tkactwa tradycyjnego zalicza się m.in. Katarzyna Szarejko.

Plecionkarstwo

Plecionkarstwo w regionie Sejneńszczyzny należało do najbardziej powszechnych zajęć. Trudniły się tym zarówno kobiety jak i mężczyźni, którzy wyplatali kosze - bardzo użyteczne w gospodarstwie domowym, torby pasterskie, kapelusze, a nawet kołyski dla dzieci.

Podstawowym surowcem wytwórczości była wiklina, jednak używano również korzeni sosny, świerku oraz gałęzi jałowca lub leszczyny.

Kowalstwo

Kowalstwo w regionie prężnie rozwijało się do czasu II wojny światowej, kiedy pojawiły się narzędzia i sprzęty produkcji fabrycznej. Do najciekawszej formy kowalstwa należy produkcja wyposażenia wnętrza oraz meblarstwo. Powstające dzieła są bogate w walory estetyczne, np. pięknie zdobione okucia mebli, klamki, kraty. Szczególnie podziwiane są ręcznie wyrabiane krzyże.

Haftciarstwo

Haft należał do najwyżej cenionych technik zdobienia tkanin. W regionie Sejneńszczyzny zajmowało się tym wiele gospodyń domowych, a wyroby tworzone były głównie na własne potrzeby. Piękne wzory powstawały na pościeli, chusteczkach, serwetkach. Modnym było również obdarowywanie bliskich własnoręcznie wykonanymi prezentami. Obecnie na terenie Sejneńszczyzny, a dokładniej w Pogorzelcu działa Koło Gospodyń Wiejskich, które produkuje piękne ozdoby i dzieli się swoim doświadczeniem. Dla zainteresowanych organizowane są pokazy haftowania, szydełkowania oraz wyszywania.

Na terenie Gminy Giby mieszkają także inne osoby zajmujące się rzemiosłem oraz kultywowaniem lokalnych tradycji. Można tu wskazać m.in. Marię Stabińską, która wykonuje kwiaty z papieru, palmy wielkanocne, wieńce dożynkowe, wyszywa regionalne serdaki, Ewelinę Stabińską, która zajmuje się malowaniem pisanek, Bożenę Nowacką, która maluje obrazy. Na obszarze gminy mieszka ponadto Grzegorz Kucharzewski - muzyk, poeta, związany z Obławą Augustowską oraz Romuald Kozłowski, który niedawno wydał tomik wierszy. Ważną rolę w kultywowaniu tradycji odgrywają także koła gospodyń wiejskich: Zelwiańsko - Berżnickie KGW, Koło Gospodyń Wiejskich w Posejnelach „Marycha”, Koło Gospodyń Wiejskich w Gibach „Trojaczki”, Koło Gospodyń Wiejskich w Pogorzelcu.

Wnioski: Gmina Giby posiada cenne zabytki architektoniczne, posiadające także walory turystyczne. Obecne są tu bogate tradycje kultywowane przez mieszkańców oraz koła gospodyń wiejskich, działają tu lokalni twórcy. Obszar charakteryzuje się mozaiką narodowościową i kulturową.

2.1.6. PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Na terenie Gminy Giby brak jest obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Aktem regulującym kwestie planowania i zagospodarowania przestrzennego jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Giby przyjęte uchwałą Nr III/5/14 Rady Gminy Giby z dnia 19 grudnia 2014 r.

Wnioski: Na obszarze gminy nie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

2.2. SFERA SPOŁECZNA

2.2.1. DEMOGRAFIA

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2020 roku na terenie Gminy Giby zamieszkiwało 2 685 osób. W latach 2015-2020 więcej było kobiet niż mężczyzn (w 2020 r. odnotowano 50,17% kobiet oraz 49,83% mężczyzn). Liczba mieszkańców ulegała ponadto systematycznemu zmniejszeniu, w latach 2019-2020 z terenu gminy ubyło 149 osób – 5,26%.

Tabela 3. Stan ludności faktycznie zamieszkującej teren Gminy Giby

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem, miejsce zamieszkania, stan na 31 XII							
ogółem	osoba	2 834	2 792	2 757	2 729	2 694	2 685
mężczyźni	osoba	1 420	1 392	1 376	1 360	1 348	1 338
kobiety	osoba	1 414	1 400	1 381	1 369	1 346	1 347

Źródło: Dane GUS

Na terenie Gminy Giby współczynnik feminizacji, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2015-2020 utrzymywał się na podobnym poziomie, oscylował pomiędzy 100 a 101 osobami. Gęstość zaludnienia w 2020 roku wyniosła zaś 8 osób na 1 km² i była na podobnym poziomie jak w latach 2015-2019.

W latach 2015-2020 przyrost naturalny osiągał wynik ujemny. Najgorzej sytuacja wyglądała w 2020 r., gdzie przyrost naturalny osiągnął poziom: -23. Oznacza to, że na obszarze analizowanej jednostki samorządu terytorialnego było więcej zgonów niż urodzeń. W pozostałych latach przyrost naturalny kształtował się na poziomie od -2 do -19.

Saldo migracji wewnętrznych w 2020 roku w Gminie Giby, według danych GUS, wyniosło 1. Saldo migracji zagranicznych w tymże roku wyniosło 1. W pozostałych latach saldo migracji wewnętrznych wykazywało wartość ujemną, zaś saldo migracji zagranicznych wynosiło 0.

Wnioski: W Gminie Giby dynamika zmian liczby ludności nie jest korzystna, a zatem istotne jest podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie na ten teren nowych mieszkańców, dla których istotne znaczenie ma także stan środowiska przyrodniczego oraz dostępność do podstawowej infrastruktury społecznej i technicznej.

Niekorzystne są dane zarówno dotyczące przyrostu naturalnego, jak i salda migracji. Jeśli więc nie zostaną zahamowane występujące obecnie trendy związane ze zmniejszaniem się liczby mieszkańców gminy, można się spodziewać, że w kolejnych latach liczba osób zamieszkujących tę część województwa podlaskiego będzie nadal malała.

2.2.2. WIEK I WYKSZTAŁCENIE LUDNOŚCI

Na terenie Gminy Giby w latach 2015-2020 zmniejszył się odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym na rzecz ludności w wieku poprodukcyjnym. Świadczy to o tym, że na terenie gminy przybywa osób starszych, dla których ważne staną się przede wszystkim usługi społeczne. W celu zapewnienia ewentualnego przyrostu liczby osób w wieku produkcyjnym równoważących wzrastającą ilość osób w wieku poprodukcyjnym ważne jest przeprowadzanie inwestycji mających na celu poprawę stanu środowiska naturalnego, infrastruktury oraz zaplecza usługowego w celu przyciągania na teren gminy młodych, dobrze wykształconych mieszkańców, którzy zapewnią dodatkowe przychody dla budżetu gminy.

Zgodnie z danymi pochodzącymi z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r. (w chwili przygotowania Diagnozy oraz Strategii nie są dostępne bardziej aktualne dane) na terenie Gminy Giby dominowały osoby z wykształceniem podstawowym (46,69% mieszkańców). Najmniej było zaś osób z wykształceniem policealnym (2,80%) oraz wyższym (4,35%). Ponadto zauważalna jest tendencja związana z posiadaniem wyższego poziomu wykształcenia przez kobiety zamieszkujące Gminę Giby (5,71% kobiet posiadało wykształcenie wyższe, 3,88% - policealne, 22,55% - średnie, natomiast w przypadku mężczyzn odsetek ten przedstawia się następująco: 3,00% mężczyzn legitymował się wykształceniem wyższym, 1,74% - policealnym, a 23,28% - średnim).

W ostatnich latach zauważalna jest jednak tendencja związana z podwyższaniem poziomu wykształcenia, zarówno przez najmłodszych, jak i starszych mieszkańców gminy, wobec

czego poziom obecnego wykształcenia mieszkańców może odbiegać od zaprezentowanych danych statystycznych. Podwyższanie poziomu wykształcenia przez mieszkańców może stanowić wyzwanie dla władz gminy polegające na dostosowaniu lokalnego rynku pracy do spełnienia oczekiwań osób przede wszystkim z wykształceniem wyższym. W przypadku nie podjęcia działań prorozwojowych istnieje realne zagrożenie odpływu najlepiej wykształconej części społeczeństwa do większych ośrodków miejskich.

Jednocześnie analizując poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Giby można zaobserwować niekorzystne zjawisko w zestawieniu ze średnim poziomem wykształcenia zwłaszcza w województwie podlaskim, gdzie odsetek osób z wykształceniem wyższym był dwukrotnie wyższy.

Wnioski: Na terenie Gminy Giby przybywa osób w wieku poprodukcyjnym, co może powodować konieczność przeznaczania dodatkowych środków na usługi społeczne oraz zapewnienie zagospodarowania czasu wolnego tej grupy mieszkańców.

Obserwowane jest podnoszenie poziomu wykształcenia przez mieszkańców gminy, co może także wzmacniać ich szanse na rynku pracy.

2.2.3. MIESZKALNICTWO

Na terenie Gminy Giby istnieją 1104 mieszkania (dane GUS za 2020 r). Ich powierzchnia wynosi 109 777 m². W analizowanych latach (2015-2020) wzrastała zarówno liczba mieszkań, jak i ich powierzchnia użytkowa, co zaprezentowano w tabeli 4.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe Gminy Giby w latach 2015-2020

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2015	2016	2017	2018	2019	2020
mieszkania	-	1 055	1 062	1 073	1 086	1 093	1 104
izby	-	4 755	4 801	4 861	4 935	4 978	5 028
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	103 014	104 066	105 544	107 408	108 549	109 777

Źródło: Dane GUS

W latach 2015-2020 poziom wyposażenia mieszkań w instalacje wzrósł i to zarówno w odniesieniu do wodociągu, ustępu splukiwanego, łazienki, jak i centralnego ogrzewania. Bez zmian został jedynie poziom wyposażenia w gaz sieciowy, którego nadal brakuje.

W 2020 roku 85,9% mieszkań wyposażonych było w wodociąg, 79,2% - w łazienkę i 54,9% - w centralne ogrzewanie. Świadczy o stałej poprawie warunków mieszkaniowych mieszkańców, ale jednocześnie wskazuje na nadal występujące niedobory w tym zakresie.

Wnioski: Na terenie gminy rośnie liczba mieszkań oraz poprawia się ich wyposażenie w instalacje. Biorąc jednak pod uwagę odsetek wyposażonych mieszkań należy stwierdzić, że nadal występują potrzeby w tym zakresie i konieczna jest realizacja inwestycji poprawiających ten stan.

2.2.4. STRUKTURA ZATRUDNIENIA I RYNEK PRACY

Gmina Giby jest gminą typowo rolniczą, w związku z tym większa część jej mieszkańców znajduje zatrudnienie w tym sektorze gospodarki. Poza rolnictwem mieszkańcy znajdują zatrudnienie w działających na terenie gminy dwóch stacjach paliw w Gibach i Frąckach, w tartakach, 6 ośrodkach wypoczynkowych, restauracjach, transporcie ciężarowym, firmach przewozowych oraz w gospodarstwach agroturystycznych.

Wnioski: Gmina charakteryzuje się niskim poziomem zatrudnienia mieszkańców. Jest to teren typowo rolniczy z niewielkimi zakładami pracy.

2.2.5. BEZROBOCIE

Na terenie Gminy Giby od kilku lat odnotowywane jest stałe zmniejszanie liczby osób pozostających bez pracy. Wyjątek w tym zakresie stanowił rok 2020, kiedy to na skutek pandemii COVID-19 wzrosła liczba osób bezrobotnych.

Analizując dane dotyczące bezrobocia na terenie gminy nie można zapomnieć, że badania statystyczne prowadzone przez GUS i PUP nie pokazują pełnego obrazu rynku pracy, nie rejestrując przede wszystkim problemu ukrytego bezrobocia w rolnictwie. Nie można także pomijać faktu, że w przeciągu ostatnich lat zmieniały się przepisy dotyczące sposobu określania statusu osoby bezrobotnej, które eliminowały z tej statystyki niejednokrotnie całe grupy społeczne. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na statystyki rynku pracy jest ujemne saldo migracji (z wyjątkiem roku 2020). Pomimo tych faktów zarówno dane statystyczne, jak i wynikające z obserwacji własnych wskazują, że w odniesieniu do rynku pracy na tym terenie w dalszym ciągu będzie odnotowywana sytuacja związana ze zwiększaniem liczby osób pracujących powodując zmniejszenie stopy bezrobocia, a wskazane tendencje nie zostaną zahamowane nawet w wyniku pandemii COVID-19.

Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Giby w latach 2015-2020

Wyszczególnienie	J.m.	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bezrobotni zarejestrowani wg płci							
ogółem	osoba	260	231	198	168	183	193
mężczyźni	osoba	136	112	103	87	91	102
kobiety	osoba	124	119	95	81	92	91
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci							
ogółem	%	14,8	13,4	11,6	9,9	11,0	11,8
mężczyźni	%	14,0	11,8	10,9	9,3	9,9	11,2
kobiety	%	15,8	15,4	12,5	10,7	12,5	12,5

Źródło: Dane GUS

Struktura bezrobotnych wykazuje, że najliczniejszą grupę stanowią osoby w przedziale 25-34 lata. Są to ludzie młodzi, często dopiero wkraczający na rynek pracy. Taka sytuacja sprzyja powstawaniu ujemnych skutków społecznych i ekonomicznych.

Jednocześnie niepokojącym zjawiskiem jest wzrost bezrobocia u osób z wykształceniem wyższym, policealnym, średnim zawodowym i średnim ogólnokształcącym. Jest to ogromny problem, bowiem powoduje odpływ ludzi wykształconych do innych regionów kraju.

Wnioski: Gmina Giby cechuje się stosunkowo niskim poziomem bezrobocia mieszkańców, co jest spowodowane m.in. bliskością specjalnej strefy ekonomicznej, w której zlokalizowano wiele dużych zakładów pracy dających zatrudnienie także mieszkańcom powiatu sejneńskiego i Gminy Giby.

2.3. SFERA GOSPODARCZA

2.3.1. ROLNICTWO

Według danych pochodzących z Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku na terenie Gminy Giby były 663 gospodarstwa rolne. Najwięcej było gospodarstw o powierzchni 1-5 ha (27,00%), zaś najmniej – powyżej 15 ha (11,31%).

Tabela 6. Gospodarstwa rolne ogółem na terenie Gminy Giby

Wyszczególnienie	Ilość gospodarstw
ogółem	663
do 1 ha włącznie	142
1 - 5 ha	179

Wyszczególnienie	Ilość gospodarstw
5 - 10 ha	160
10 - 15 ha	107
15 ha i więcej	75

Źródło: Dane GUS, PSR 2010

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (Powszechny Spis Rolny z 2010 roku) najwięcej gospodarstw zajmowało się uprawą zbóż – 374, zaś tylko 40 gospodarstw prowadziło uprawy przemysłowe.

Wnioski: Gospodarstwa rolne w Gminie Giby charakteryzują się mało korzystną strukturą agrarną, gdzie największy odsetek stanowią gospodarstwa dość małe (od 1 do 5 ha), co może zniechęcać mieszkańców do czerpania dochodów z tego działu gospodarki z powodu braku opłacalności działalności.

2.3.2. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

W 2020 roku w Gminie Giby istniało 177 podmiotów gospodarki narodowej, z czego sektor prywatny reprezentowało 166 podmiotów. Największa ilość podmiotów prywatnych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - w 2020 roku było ich 140, co stanowi 79,10% wszystkich podmiotów. Na sektor prywatny składają się również fundacje oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne – w 2020 r. było ich odpowiednio 3 i 10. Na terenie Gminy Giby działały także 3 spółki handlowe.

Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2015-2020 wzrosła o 9,26%. Zdecydowanie największy odsetek firm zatrudniał do 9 pracowników. Można więc stwierdzić, że w Gminie Giby działają głównie niewielkie podmioty, wśród których można wyróżnić: dwie stacje paliw w Gibach i Frąckach, tartaki, 6 ośrodków wypoczynkowych, restauracje, transport ciężarowy, firmy przewozowe oraz gospodarstwa agroturystyczne.

Wskaźnik podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wyniósł w Gminie Giby 659 i był znacznie niższy od średniej dla powiatu sejneńskiego i województwa podlaskiego.

Wnioski: Mieszkańców Gminy Giby cechuje niska przedsiębiorczość, do tego występuje przewaga osób zatrudnionych w rolnictwie. Na obszarze gminy brak jest większych zakładów pracy, dominują podmioty zatrudniające do 9 pracowników.

2.3.3. WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, TERENY INWESTYCYJNE

Na terenie Gminy Giby nie wyznaczono terenów inwestycyjnych. W Urzędzie Gminy Giby, na podstawie zarządzenia Nr 51.2021 Wójta Gminy Giby z dnia 18 listopada 2021 r. powołano natomiast Punkt Obsługi Inwestora Gminy Giby, którego zadaniem będzie m.in.:

- przygotowanie kompletnej oferty inwestycyjnej, jej weryfikacja i aktualizacja, w tym nadzór nad danymi niezbędnymi do jej opracowania;
- nadzór nad aktualizacją danych dotyczących oferty inwestycyjnej na portalu/stronie internetowej gminy oraz dbałość o aktualność informacji, w tym nadzór nad administrowaniem strony w tym zakresie;
- nadzór nad aktualizacją danych dotyczących oferty lokalizacyjnej gminy w generatorze ofert inwestycyjnych Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (PAIH);
- organizacja działań promujących ofertę inwestycyjną gminy;
- udzielenie informacji przedsiębiorcom/inwestorom, w tym prezentacja posiadanej oferty inwestycyjnej;
- współdziałanie z podmiotami zaangażowanymi w obsłudze inwestora na szczeblu ponadgminnym, Specjalną Strefą Ekonomiczną i innymi partnerami regionalnymi.

Wnioski: Gmina nie posiada wyznaczonych terenów inwestycyjnych, jednak podejmuje działania w celu pozyskania inwestorów i zachęcenia ich do inwestowania na terenie analizowanej jednostki samorządu terytorialnego. Jednym z takich działań jest utworzenie Punktu Obsługi Inwestora Gminy Giby.

2.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

2.4.1. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACYJNA

Większość dróg stanowiących sieć drogową Gminy Giby nie odpowiada wymaganiom określonym w przepisach prawa dla dróg publicznych, charakteryzuje się niewystarczającymi parametrami technicznymi w stosunku do określonych w nich wymogów. Większa część dróg posiada nawierzchnię nieutwardzoną, co powoduje, że możliwość poruszania się tymi szlakami komunikacyjnymi jest bardziej uzależniona od warunków atmosferycznych niż ma to miejsce w przypadku dróg asfaltowych.

W związku z tym zasadne jest podjęcie działań mających na celu poprawę standardu technicznego dróg publicznych, zapewniającą poprawę jakości dróg i bezpieczeństwa ruchu drogowego. W tym celu niezbędne jest dokonanie budowy, przebudowy rozbudowy

i modernizacji istniejących dróg publicznych stanowiących sieć komunikacyjną gminy. Ponadto – dla zwiększenia poziomu bezpieczeństwa rowerzystów – konieczne jest tworzenie ścieżek rowerowych.

Przez teren gminy nie przebiega linia kolejowa. Mieszkańcy mogą korzystać z 11 przystanków autobusowych.

Gmina Giby została wskazana w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego przyjętego uchwałą Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r. jako obszar o złej dostępności transportowej do ośrodka wojewódzkiego (90-120 minut).

Wnioski: Na obszarze Gminy Giby obserwowany jest niewystarczający stan techniczny dróg (większość dróg gminnych posiada nawierzchnię gruntową) oraz infrastruktury drogowej (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie). W związku z tym konieczna jest realizacja inwestycji zmniejszająca niedobory w tym zakresie.

2.4.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

W 2020 roku na terenie Gminy Giby długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej wyniosła 103,3 km. Na terenie gminy nie ma sieci kanalizacji sanitarnej, mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.

Źródłami zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy są 2 ujęcia wody (otwór Nr 1A i otwór Nr 2A) zlokalizowane w miejscowości Giby, z których woda rozprowadzana jest wodociągiem gminnym.

Procent ogółu ludności gminy, według GUS, korzystający z wodociągu w 2020 roku osiągnął poziom 70,1%, najwyższy w porównaniu do lat 2015-2019. W 2020 roku zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca wyniosło 50,6 m³.

Na terenie gminy funkcjonuje 1 189 zbiorników bezodpływowych oraz 247 oczyszczalni przydomowych. Nie działa tu kanalizacja deszczowa, ani oczyszczalnia ścieków. Ze względu na znaczne walory przyrodnicze obszaru, w tym występowanie obszarów chronionych wodozależnych, dla których zachowanie dobrej jakości wód jest kluczowym elementem ich ochrony, zasadne jest jednak rozważenie budowy kolejnych oczyszczalni przydomowych czy szczelnych szamb na gruntach o wysokim stanie wód gruntowych lub gruntach

nieprzepuszczalnych, gdzie lokalizacja oczyszczalni przydomowych nie będzie możliwa. W przypadku zwartej zabudowy, po uwzględnieniu rachunku ekonomicznego, należy także rozważyć budowę kanalizacji sanitarnej.

Wnioski: Na terenie gminy obserwowane są niedobory w zakresie sieci kanalizacyjnej, oczyszczalni przydomowych oraz szczelnych szamb. Konieczna jest zatem realizacja projektów poprawiających zaopatrzenie mieszkańców w infrastrukturę kanalizacyjną.

Wzrasta natomiast liczba budynków korzystających z sieci wodociągowej, nadal jednak nie wszyscy mieszkańcy mają możliwość korzystania z wody pochodzącej z sieci.

2.4.3. GOSPODARKA ODPADAMI

Na terenie Gminy Giby system odbioru odpadów jest efektywny. Zgodnie z danymi GUS – w 2020 roku na terenie Gminy Giby zebrano 614,24 t odpadów. Na jednego mieszkańca przypadało 126,4 kg odpadów zmieszanych. W 2020 roku była 1 jednostka odbierająca odpady. Miejszem zagospodarowywania odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, zebranych z terenu gminy, jest Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Suwałkach.

Na terenie Gminy Giby został utworzony Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Dziemianówce.

Wnioski: Na terenie Gminy Giby funkcjonuje PSZOK a system odbioru odpadów jest efektywny.

2.4.4. INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA, CIEPŁOWNICZA I GAZOWA

Na terenie Gminy Giby nie funkcjonuje sieć ciepłownicza ani gazowa. Dostępna jest natomiast infrastruktura energetyczna zaopatrująca mieszkańców w energię elektryczną.

Źródłem zasilania w energię elektryczną Gminy Giby jest stacja 110/20 kV zlokalizowana w Sejnach. Energia elektryczna jest doprowadzana liniami napowietrznymi średniego napięcia (SN) 20 kV. Część sieci wymaga modernizacji i uzupełnień.

W sąsiedztwie Gminy Giby ma również przebiegać interkonektor gazowy Polska – Litwa (jeden z rozważanych wariantów), który umożliwi zwiększenie mocy przesyłowej gazociągu dystrybucyjnego kol. Grabówka k/Białegostoku – Wólka Radzywińska, zasilającego środkową

część województwa oraz stworzy szanse budowy systemu dystrybucyjnego gazu ziemnego miast i gmin w północnej i południowej części województwa.

Wnioski: Na terenie Gminy Giby nie funkcjonuje sieć ciepłownicza ani gazowa. Dostępna jest natomiast infrastruktura energetyczna zaopatrująca mieszkańców w energię elektryczną, jednak część sieci wymaga modernizacji i uzupełnień.

Jednym z możliwych wariantów budowy interkonektora gazowego Polska – Litwa jest jego lokalizacja w sąsiedztwie Gminy Giby, co pozwoliłoby na budowę systemu dystrybucyjnego także na terenie analizowanej gminy.

2.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

2.5.1. INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA, JAKOŚĆ EDUKACJI

Na terenie Gminy Giby edukację na poziomie podstawowym zapewnia Szkoła Podstawowa Imienia Ofiar Obławy Augustowskiej w Gibach. Jest to jedyna placówka szczebla podstawowego funkcjonująca na terenie analizowanej jednostki samorządu terytorialnego. Z dniem 31.08.2020 r. zgodnie z uchwałą nr X/74/2019 Rady Gminy Giby z dnia 29.11.2019 r. dokonano likwidacji Szkoły Podstawowej w Karolinie.

W roku szkolnym 2020/2021 (stan na dzień 01.09.2020 r.) do Szkoły Podstawowej Imienia Ofiar Obławy Augustowskiej w Gibach uczęszczało 178 uczniów, zaś na dzień 01.09.2021 r. – 166 dzieci.

Porównując wyniki egzaminów ósmoklasisty w poszczególnych gminach powiatu sejneńskiego należy zauważyć, że:

- najwyższe wyniki egzaminu z języka polskiego w 2020 r. osiągnęli uczniowie z Gminy Giby, jednak nie powtórzyli tego sukcesu w 2021 r., kiedy to ich wynik był najniższy;
- z egzaminu z języka angielskiego zarówno w roku 2020, jak i 2021, uczniowie z terenu Gminy Giby osiągnęli najniższe wyniki w powiecie;
- w przypadku matematyki w 2020 r. uczniowie z Gminy Giby osiągnęli najlepszy wynik w powiecie, a w 2021 r. – wynik najniższy.

Zaprezentowane dane dotyczące wyników egzaminów ósmoklasistów z terenu Gminy Giby wskazują, że w kolejnych latach konieczna jest realizacja przedsięwzięć mających na celu podniesienie poziomu edukacji. Wskazana jest organizacja zajęć wyrównawczych, dodatkowych, rozwijających zainteresowania i zdolności uczniów.

W gminie nie funkcjonują szkoły ponadgimnazjalne, a młodzież kontynuuje naukę w placówkach zlokalizowanych przede wszystkim na terenie Sejn.

W zakresie edukacji przedszkolnej w Gminie Giby działa jeden oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej Imienia Ofiar Obławy Augustowskiej w Gibach. Od 2015 r. liczba dzieci objętych nauczaniem przedszkolnym rośnie. Jedyny spadek odnotowano w 2020 r., co jest spowodowane obostrzeniami związanymi z pandemią COVID-19. Trzeba przy tym pamiętać, że poprawa dostępności do edukacji przedszkolnej jest jednym z wyzwań czekających każdą gminę, szczególnie w przyszłości w kontekście przyciągania i zachęcania do zamieszkania w niej młodych małżeństw (dotyczy to także Gminy Giby).

Wnioski: Na terenie Gminy Giby edukację na poziomie podstawowym zapewnia jedna placówka, funkcjonuje tu także jeden oddział przedszkolny.

Uczniowie szkoły podstawowej osiągają niezadowalające wyniki z egzaminów zewnętrznych, wobec czego niezbędna jest organizacja zajęć wyrównawczych, dodatkowych, rozwijających zainteresowania i zdolności dzieci i młodzieży.

2.5.2. INFRASTRUKTURA SPORTOWA I REKREACYJNA

Na terenie Gminy Giby funkcjonuje kompleks sportowy „ORLIK”, czyli boisko do piłki nożnej o sztucznej nawierzchni, boisko do piłki siatkowej i koszykówki, na którym można grać w tenisa ziemnego, boisko do piłki nożnej z naturalną murawą oraz hala sportowa przy SP w Gibach. W 2021 r. wybudowano plac zabaw w miejscowości Pogorzelec.

Mieszkańcy oraz turyści mogą także korzystać z plaży publicznej w Gibach, którą w ramach projektu: „Budowa plaży publicznej w Gibach” wyposażono w pomost pływający, monitoring, oświetlenie solarne oraz utwardzono dojście do plaży. Znajduje się tu również wiata grillowa.

Na terenie Gminy Giby organizowane są też imprezy sportowe, np. coroczny Turniej Kresowy piłki nożnej na hali sportowej, mecz żonaci – kawalerowie na boisku naturalnym do piłki nożnej, turniej tenisa stołowego o Puchar Wójta Gminy Giby.

Na infrastrukturę rekreacyjną składają się ponadto przebiegające przez teren gminy szlaki: turystyczne, rowerowe, kajakowe, ścieżki edukacyjne oraz szlaki konne.

Wnioski: Na obszarze gminy występuje dość rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna, która znajduje się w dobrym stanie technicznym. Organizowane są tu lokalne imprezy sportowe integrujące i aktywizujące mieszkańców.

2.5.3. INFRASTRUKTURA KULTURY, DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA

Głównymi jednostkami kulturalnymi funkcjonującymi na terenie Gminy Giby są:

- Gminny Ośrodek Kultury w Gibach z filią w Pogorzelcu;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Gibach z filią w Pogorzelcu.

Ważną rolę w integracji mieszkańców i zapewnianiu zagospodarowania czasu wolnego pełnią także świetlice w Pogorzelcu, w Zelwie oraz Głębokim Brodzie (dwie ostatnie świetlice zostały oddane do użytku mieszkańców w ostatnich latach dzięki realizacji projektów ze środków unijnych).

Wnioski: Na terenie Gminy Giby funkcjonują jednostki kulturalne zapewniające zagospodarowanie czasu wolnego, jednak ich oferta nadal jest niezadowalająca i nie spełnia oczekiwań mieszkańców.

2.5.4. INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

W zakresie podstawowej opieki medycznej na terenie Gminy Giby usługi wykonuje jedna placówka (stan w 2020 r.), a liczba udzielonych porad pozostaje na stałym poziomie. Wyjątek stanowi to rok 2020, kiedy na skutek pandemii COVID-19 dostęp do ambulatoryjnej opieki zdrowotnej był bardzo utrudniony.

Na obszarze gminy funkcjonuje także punkt apteczny. W zakresie opieki szpitalnej oraz specjalistycznej mieszkańcy korzystają z usług placówek zlokalizowanych na terenie Sejn oraz Suwałk.

Zadania z zakresu pomocy społecznej są realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gibach (GOPS). Analizując dane na temat liczby osób oraz gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej, można zauważyć wyraźną tendencję malejącą w zakresie liczby osób, co jest zjawiskiem korzystnym i może powodować w przyszłości brak konieczności przekazywania dodatkowych środków z budżetu gminy na cele związane z pomocą społeczną. Liczba rodzin podlegała niewielkim wahaniom.

W Gminie Giby najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez GOPS, w 2020 r. było kolejno: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa. Na dzień 31.12.2020 r. procedurą Niebieskiej Karty objęto 3 osoby z następujących miejscowości: Zelwa, Karolin, Pomorze.

Wnioski: Na terenie Gminy Giby działa ośrodek zdrowia, który zapewnia mieszkańcom podstawową opiekę medyczną. Dostępny jest także punkt apteczny.

Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez GOPS, w 2020 r. było kolejno: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej maleje.

2.5.5. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy czuwa przydzielony na obszar gminy dzielnicowy z Komendy Powiatowej Policji w Sejnach.

O sprawnie działający system ratowniczo-gaśniczy dbają jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w Gibach, Sarnetkach, Pogorzelcu, Zelwie i Głębokim Brodzie, które zajmują się także propagowaniem kultury i działaniami na rzecz ochrony środowiska.

Wnioski: Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwa dzielnicowy z Komendy Powiatowej Policji w Sejnach oraz strażacy z 5 OSP.

2.6. FINANSE SAMORZĄDOWE

W latach 2015-2020 dochody własne Gminy Giby przewyższały dochody majątkowe. Gmina pozyskała środki europejskie w 2015, 2016 oraz w 2020 r., co pozwoliło jej zrealizować szereg inwestycji wpływających na poprawę jakości życia mieszkańców. W latach 2015-2018 dochody gminy ulegały zmniejszeniu, dopiero w 2019 i 2020 r. odnotowano wzrost. Największą sumę dochodów odnotowano w następujących działach:

- Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (28,46% dochodów ogółem);
- Dział 758 - Różne rozliczenia (24,80% dochodów);

- Dział 855 – Rodzina (24,63% dochodów).

W latach 2015-2020 suma wydatków gminy podlegała niewielkim zmianom i wahała się od 11 451 924,68 zł w 2016 r. do 14 521 705,46 zł w 2019 r. W budżecie przeważały wydatki bieżące. Analizując wydatki pod kątem poszczególnych działów klasyfikacji budżetowej należy zauważyć, że największą sumę odnotowano w:

- Dziale 855 – Rodzina (28,35% wszystkich wydatków);
- Dziale 801 - Oświata i wychowanie (21,83% wydatków);
- Dziale 750 - Administracja publiczna (12,04%).

W analizowanym latach budżet gminy wykazywał nadwyżkę budżetową, z wyjątkiem roku 2019, kiedy odnotowano deficyt. Zgodnie z zapisami Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Giby na lata 2021-2034 przyjętej uchwałą Nr XXVI.191.2021 Rady Gminy Giby z dnia 12 listopada 2021 r. także w kolejnych latach budżet Gminy Giby będzie się charakteryzował nadwyżką. Wyjątek stanowi tylko rok 2021.

Wnioski: Do 2034 r. budżet Gminy Giby będzie się wykazywał nadwyżką budżetową, a więc analizowana jednostka samorządu terytorialnego będzie w stanie wygenerować środki z przeznaczeniem na niezbędne inwestycje rozwojowe.

2.7. PODSUMOWANIE DIAGNOZY – ANALIZA SWOT

Jako podsumowanie przeprowadzonej diagnozy oraz po uwzględnieniu badań ankietowych, przygotowano analizę SWOT. Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji, w jakiej znajduje się wspólnota samorządowa. Służy porządkowaniu i segregacji informacji, dzięki czemu stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia danej jednostki samorządu terytorialnego, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Jej nazwa to skrót od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego – silne strony (strengths), słabe strony (weaknesses), szanse (opportunities) i zagrożenia (threats).

S -> STRENGTHS, czyli silne strony

W -> WEAKNESSES, czyli słabe strony

O -> OPPORTUNITIES, czyli okazje

T -> THREATS, czyli zagrożenia

Zgodnie z powyższym, czynniki rozwoju podzielić można na wewnętrzne, na które społeczność lokalna ma wpływ (silne i słabe strony), oraz na czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki (szanse i zagrożenia). Podział ten można przeprowadzić również w inny sposób, mianowicie: czynniki pozytywne, czyli atuty i szanse, oraz czynniki negatywne, czyli wady i zagrożenia.

Zgodnie z zakresem przeprowadzonej diagnozy oraz w oparciu o sfery najbardziej istotne dla rozwoju gminy, analizę SWOT przeprowadzono w pięciu obszarach:

- sfera przestrzenno-środowiskowa;
- sfera społeczna;
- sfera gospodarcza;
- infrastruktura techniczna;
- infrastruktura społeczna, jakość życia mieszkańców.

Sfera przestrzenno-środowiskowa	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - korzystne położenie geograficzne oraz komunikacyjne; - znaczne walory środowiska przyrodniczego; - występowanie terenów cennych pod kątem turystycznym; - bogate tradycje kultywowane przez mieszkańców oraz koła gospodyń wiejskich; - działalność lokalnych twórców; - liczne szlaki turystyczne; - cenne zabytki architektoniczne; - duża świadomość społeczna lokalnego dziedzictwa kulturowego; - duże walory kulturowe, mozaika narodowościowa 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczający stan techniczny dróg (większość dróg gminnych posiada nawierzchnię gruntową); - brak sieci kanalizacyjnej oraz niewystarczająca ilość przydomowych oczyszczalni ścieków oraz szczelnych szamb; - niewystarczający poziom izolacyjności budynków użyteczności publicznej oraz obiektów prywatnych; - niewystarczający poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej oraz w budynkach indywidualnych; - niewystarczający poziom efektywności energetycznej części budynków indywidualnych; - nieefektywne oświetlenie uliczne; - występowanie obszarów zdegradowanych wymagających interwencji; - położenie w terenie przygranicznym; - znaczne zanieczyszczenie wód powierzchniowych; - brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - racjonalna polityka przestrzenna, tworzenie planów miejscowych na terenach rozwojowych; - poprawa dostępności terenów i poprawa systemów komunikacji; - możliwość pozyskania funduszy w nowej perspektywie finansowej; - stworzenie spójnej oferty turystycznej oraz rozwój i rozbudowa zaplecza rekreacyjnego i okołoturystycznego; - tworzenie i rozbudowa istniejących tras turystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - przewlekłość procedur lokalizacyjnych inwestycji oraz ograniczenia realizacji inwestycji ze względu na istniejące programy ochrony środowiska (np. Natura 2000); - duże koszty opracowania planów zagospodarowania przestrzennego; - małe wykorzystywanie alternatywnych (dla tradycyjnie stosowanych) źródeł energii; - niestabilność warunków ekonomiczno-prawnych dla działalności gospodarczej

Sfera społeczna	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - wzrastający poziom życia mieszkańców (coraz lepszy dostęp mieszkańców do infrastruktury); - podnoszenie poziomu wykształcenia przez mieszkańców gminy; - duża świadomość społeczna lokalnego dziedzictwa kulturowego; - funkcjonowanie placówek kulturalnych zapewniających zagospodarowanie czasu wolnego; - rosnąca liczba mieszkań; - stosunkowo niski poziom bezrobocia 	<ul style="list-style-type: none"> - niekorzystne zmiany demograficzne (ujemne saldo migracji oraz ujemny przyrost naturalny); - zmniejszanie odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku poprodukcyjnym (starzenie się społeczeństwa); - niedostateczny poziom wykształcenia mieszkańców; - niski udział mieszkańców pracujących poza rolnictwem; - niski poziom aktywności społecznej; - niski poziom wiedzy mieszkańców w zakresie edukacji ekologicznej; - niewystarczający system aktywizacji osób starszych oraz dorosłych; - niewystarczająca oferta zagospodarowania czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych, a także seniorów; - niewystarczająca oferta zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizacja gminy na terenach atrakcyjnych turystycznie; - rozwój rolnictwa ekologicznego; - wzrastające zapotrzebowanie na wypoczynek w gospodarstwach rolnych; - stworzenie spójnej oferty turystycznej oraz rozwój i rozbudowa zaplecza rekreacyjnego i okołoturystycznego zapewniających dodatkowe dochody dla mieszkańców gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - niekorzystne ogólnopolskie zmiany demograficzne; - zbyt mała różnica między najniższym wynagrodzeniem, a wysokością świadczeń socjalnych; - rosnące koszty pracy; - ucieczka ludzi młodych z obszarów wiejskich do większych miast; - niewystarczające zainteresowanie ofertą inwestycyjną poszczególnych gminy

Sfera gospodarcza	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - czyste środowisko naturalne; - wysokie walory środowiska naturalnego; - powołanie Punktu Obsługi Inwestora Gminy Giby 	<ul style="list-style-type: none"> - niski wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców; - przewaga osób zatrudnionych w rolnictwie; - występowanie trudnych warunków dla rozwoju rolnictwa; - niewystarczający stan infrastruktury oraz bazy turystycznej; - znaczne rozdrobnienie gospodarstw rolnych; - brak wyznaczonych terenów inwestycyjnych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość pozyskania funduszy w nowej perspektywie finansowej; - lokalizacja gminy na terenach atrakcyjnych turystycznie; - wzrastające zapotrzebowanie na wypoczynek w gospodarstwach rolnych, - transfer nowych technologii do rolnictwa zmierzających do modernizacji zaplecza technicznego; - stworzenie spójnej oferty turystycznej oraz rozwój i rozbudowa zaplecza rekreacyjnego i okołoturystycznego; - tworzenie i rozbudowa istniejących tras turystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające zainteresowanie ofertą inwestycyjną gminy, brak jednej oferty turystycznej na terenie powiatu sejneńskiego; - niestabilność warunków ekonomiczno-prawnych dla działalności gospodarczej; - zbyt mała różnica między najniższym wynagrodzeniem, a wysokością świadczeń socjalnych; - rosnące koszty pracy

Infrastruktura techniczna	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - efektywny system gospodarki odpadami; - funkcjonowanie PSZOK; - wzrost liczby budynków korzystających z sieci wodociągowej; - wzrost długości odcinków utwardzonych na drogach przebiegających przez gminę 	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczna długość sieci kanalizacyjnej oraz niewystarczająca ilość przydomowych oczyszczalni ścieków oraz szczelnych szamb; - niewystarczający poziom izolacyjności budynków użyteczności publicznej oraz obiektów prywatnych; - niewystarczający poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej oraz w budynkach indywidualnych; - niewystarczający poziom efektywności energetycznej części budynków indywidualnych; - niedostateczny stan techniczny zabytków; - niedostateczny stan dróg oraz infrastruktury drogowej (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie); - brak sieci gazowej
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - racjonalna polityka przestrzenna, tworzenie planów miejscowych na terenach rozwojowych, - poprawa dostępności terenów i poprawa systemów komunikacji, - możliwość pozyskania funduszy w nowej perspektywie finansowej, - budowa interkonektora gazowego w/c Polska – Litwa, co stworzy szanse budowy systemu dystrybucyjnego gazu ziemnego dla gmin w północnej części województwa 	<ul style="list-style-type: none"> - przewlekłość procedur lokalizacyjnych inwestycji oraz ograniczenia realizacji inwestycji ze względu na istniejące programy ochrony środowiska (np. Natura 2000), - duże koszty opracowania planów zagospodarowania przestrzennego, - małe wykorzystywanie alternatywnych (dla tradycyjnie stosowanych) źródeł energii, - zmiany prawa powodujące zmniejszenie opłacalności wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Infrastruktura społeczna, jakość życia mieszkańców	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - funkcjonowanie szlaków turystycznych; - funkcjonowanie placówki wychowania przedszkolnego; - funkcjonowanie szkoły podstawowej z dobrą bazą dydaktyczną; - funkcjonowanie jednostek kulturalnych zapewniających zagospodarowanie czasu wolnego; - funkcjonowanie ośrodka zdrowia; - funkcjonowanie Ochotniczych Straży Pożarnych zapewniających bezpieczeństwo mieszkańców; - działalność dzielnicowego z Komendy Powiatowej Policji w Sejnach 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczający poziom wiedzy mieszkańców; - niskie wyniki egzaminów ósmoklasisty; - niewystarczająca oferta w zakresie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci; - niewystarczająca jakość usług medycznych dostępnych na terenie gminy; - niedostateczne wyposażenie jednostek OSP; - niewystarczający system aktywizacji osób starszych, dorosłych oraz młodzieży;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość pozyskania funduszy w nowej perspektywie finansowej; - zwiększenie współpracy Gminy Giby z organizacjami pozarządowymi; - przeznaczenie dodatkowych środków finansowych na dofinansowanie inicjatyw organizacji pozarządowych 	<ul style="list-style-type: none"> - zmiany przepisów prawnych dotyczących polityki finansowej jednostek samorządu terytorialnego

3. ROZWÓJ STRATEGICZNY GMINY GIBY

3.1. WIZJA ROZWOJU

Wizja rozwoju Gminy Giby jest stanem docelowym, który zostanie osiągnięty z wykorzystaniem możliwości i zasobów gminy w perspektywie do roku 2027. Zdefiniowana wizja stawia do realizacji cele i wyznacza kierunki działania, które wygenerują wzrost poziomu jakości życia obecnych mieszkańców, a także zachęci do osiedlania się nowych. Spowoduje tym samym wzrost atrakcyjności turystycznej oraz inwestycyjnej gminy.

Wizja rozwoju gminy została zdefiniowana następująco:

Gmina Giby jest czystym, przyjaznym i bezpiecznym miejscem, otwartym na potrzeby wszystkich uczestników życia społeczno-gospodarczego, o wysokiej jakości usługach społecznych, rozbudowanej i proekologicznej infrastrukturze technicznej, korzystającym z walorów otaczającej przyrody i mądrze gospodarującym jej zasobami.

Do roku 2027 Gmina Giby będzie czystym i przyjaznym dla środowiska ośrodkiem, dzięki czemu stworzy wysokiej jakości przestrzeń do życia dla obecnych i nowych mieszkańców. Będzie to obszar ze sprawną i efektywną wielosektorową gospodarką, spójny społecznie i terytorialnie bazujący na kapitale intelektualnym oraz potencjale turystycznym.

3.2. MISJA ROZWOJU

Misja rozwoju Gminy Giby została zdefiniowana następująco:

Zasobna i bezpieczna gmina, rozwijająca się w sposób dynamiczny w oparciu o lokalne zasoby przyrodnicze i kulturowe wykorzystywane w celu zapewnienia wielofunkcyjnego rozwoju obszaru, zapewniająca wysoki standard życia mieszkańców

Misja strategii warunkuje sformułowanie kierunków bezpośrednich i pośrednich działań – celów strategicznych i operacyjnych. Gmina Giby za pomocą wyznaczonych celów będzie dążyć do podwyższenia jakości życia mieszkańców w taki sposób, aby poszczególne dziedziny życia i gospodarki wzajemnie się uzupełniały i przenikały w celu stworzenia kompleksowej poprawy warunków. Położenie geograficzne (przy granicy Polski, Litwy i Białorusi) oraz bogate walory przyrodniczo – kulturowe (liczne obszary i obiekty podlegające ochronie, bogate tradycje związane z wielonarodowym i wielokulturowym charakterem obszaru) powodują, iż gmina jest atrakcyjnym miejscem, zarówno pod względem turystycznym, jak i gospodarczym. Świadomość ekologiczna mieszkańców oraz czyste i zadbane środowisko będą sprzyjać naturalnej produkcji rolnej, a bogate walory krajobrazu zdeterminują możliwości rozwoju w kierunku turystyki, ekoturystyki i agroturystyki stanowiącej jeden ze składników rozwoju ekonomicznego.

Gmina Giby aspiruje do wysoko rozwiniętej turystyki i agroturystyki, poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczych, zachowując i rozbudowując ład ekologiczny. Ponadto, gmina będzie dążyć do stworzenia warunków rozwoju dla handlu i gastronomii, zwłaszcza w sektorze rolnictwa, a także do wykorzystania potencjału obszaru terytorialnego. Gmina dążyć będzie do rozwiązywania problemów społecznych, stymulowania aktywności zawodowej sprzyjającej włączeniu społecznemu oraz podniesienia jakości życia mieszkańców. Gmina przystąpi także do kompleksowej rewitalizacji obszarów zdegradowanych, co pozwoli na równomierny rozwój poszczególnych miejscowości. Ważnym aspektem będzie także rozwój infrastruktury technicznej, w tym przebudowa i modernizacja dróg oraz poprawa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Dotychczas przeprowadzone inwestycje w sposób znaczący podnoszą atrakcyjność inwestycyjną gminy. Przeprowadzona analiza SWOT wskazuje jednak obszary wymagające dalszej pracy i interwencji, koniecznych do utrzymania właściwej polityki prorozwojowej. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej w wielu sferach pokazuje bardzo pozytywne zjawiska zachodzące na terenie gminy (np. intensywnie prowadzone inwestycje). Analiza wewnętrznych czynników warunkujących zrównoważony rozwój gminy w wielu przypadkach pokazuje dynamiczne i prorozwojowe trendy. Jednak analiza czynników zewnętrznych wskazuje na pojawiające się zagrożenia zahamowania procesów przyczyniających się do dalszej, zrównoważonej polityki prorozwojowej gminy. Pogłębiający się od wielu lat kryzys strefy euro, trwająca konsolidacja finansów publicznych oraz proces oddłużania sektora prywatnego, pandemia COVID-19, które były głównymi przyczynami spowolnienia gospodarczego w całej Europie, negatywnie wpływają na jednostki zarządzania administracją publiczną na wszystkich szczeblach. Wpływ ten odczuwają również mieszkańcy

gminy, czyli konsumenci oraz przedsiębiorcy, którzy napotykają liczne problemy, w szczególności z uwagi na znaczny spadek dynamiki udzielanych kredytów przez banki, wzrost cen oraz problemy na rynku pracy. Czynnikiem zewnętrznym, które mogą utrzymać spowolnienie gospodarcze na rynkach Europy są pogarszające się perspektywy wzrostu dla krajów strefy euro, jak również ogólna niekorzystna sytuacja polityczna w niektórych krajach na świecie, która w sposób znaczący wpływa na wszystkie rynki finansowe. Wskazuje to na konieczność podjęcia działań prewencyjnych oraz rozważnego planowania przyszłości gminy.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Giby, wyniki przeprowadzonych badań ankietowych oraz przeprowadzona analiza SWOT pozwoliły na wyznaczenie celów, które w znaczący sposób wpływają na jej przyszły rozwój gospodarczy, społeczny, ekologiczny i przestrzenny. Wokół wskazanych celów skoncentruje się działalność Gminy Giby przy współpracy z partnerami sektora publicznego, prywatnego, trzeciego sektora oraz społeczeństwem.

3.3. CELE STRATEGII

W ramach Strategii Rozwoju Gminy Giby zostały wyznaczone następujące cele strategiczne, cele operacyjne oraz kierunki działań:

Cel strategiczny I. Nowoczesna infrastruktura techniczna

- Cel operacyjny I.1 Rozwój infrastruktury komunikacyjnej oraz poprawa dostępności i atrakcyjności transportu zbiorowego:
- Kierunki działań:
 - współpraca z zarządami dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych przy ich przebudowie, rozbudowie i modernizacji,
 - modernizacja i poprawa stanu technicznego istniejącej gminnej infrastruktury drogowej – budowa, przebudowa, rozbudowa, zmiana nawierzchni i modernizacja dróg,
 - budowa i modernizacja infrastruktury towarzyszącej: chodników, oświetlenia ulicznego,
 - modernizacja i poprawa oznakowania istniejących i budowa nowych ścieżek rowerowych,
 - poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego,
 - poprawa bezpieczeństwa na skrzyżowaniach,
 - zwiększenie ilości miejsc parkingowych,

- zapewnienie dostępności przystanków komunikacji zbiorowej,
 - ograniczenie emisji CO₂ poprzez zwiększenie udziału ekologicznych środków transportu.
- Cel operacyjny I.2 Rozbudowa systemów wodno-kanalizacyjnych:
- Kierunki działań:
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków oraz budowa szamb,
 - rozbudowa sieci wodociągowej,
 - rozbudowa stacji uzdatniania wody,
 - budowa sieci kanalizacyjnej.
- Cel operacyjny I.3 Rozwój gospodarki przestrzennej:
- Kierunki działań:
- inwentaryzacja gruntów, bazy lokalowej, infrastruktury towarzyszącej mającej potencjał do wykorzystania i inwestycji w działalności gospodarczej w celu uwzględnienia jej w ofercie inwestycyjnej,
 - tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie nowych terenów pod działalność gospodarczą,
 - uzbrajanie terenów stref potencjalnej aktywności gospodarczej,
 - systematyczne wyznaczanie terenów pod budownictwo jednorodzinne,
 - rozwój terenów pod budownictwo mieszkaniowe oraz poprawa standardu istniejących zasobów mieszkaniowych,
 - tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego pod kątem infrastruktury turystycznej, wskazujących funkcje kluczowych dla gminy obszarów o wysokich walorach przyrodniczych z uwzględnieniem uwarunkowań ich ochrony, w celu odpowiedniego zorganizowania ruchu turystycznego i okołoturystycznego,
 - rewitalizacja obszarów zdegradowanych wymagających poprawy i przystosowania do pełnienia nowych funkcji.
- Cel operacyjny I.4 Rozwój infrastruktury i technologii informacyjno – komunikacyjnych:
- Kierunki działań:
- wdrożenie działań mających na celu zapewnienie dostępu do szerokopasmowego Internetu na terenie Gminy Giby,
 - zapewnienie powszechnego dostępu do e-usług i e-administracji,
 - nawiązanie współpracy z partnerami świadczącymi nowoczesne usługi telekomunikacyjne.

Cel strategiczny II. Poprawa kreatywności i konkurencyjności mieszkańców

- Cel operacyjny II.1 Rozwiązywanie problemów społecznych i stymulowanie aktywności zawodowej sprzyjającej włączeniu społecznemu:
- Kierunki działania:
 - zapewnienie sprawnego systemu pomocy społecznej,
 - tworzenie, udoskonalanie i realizacja programów pomocy rodzinie i pomocy społecznej przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu,
 - współpraca przy wdrażaniu programów przeciwdziałania bezrobociu, wsparcie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy,
 - wprowadzenie działań mających na celu ograniczenie patologii społecznych poprzez profilaktykę, np. grupy wsparcia, profesjonalne doradztwo prawne, zawodowe, pomoc psychologiczną, poradnictwo, mediacje i inne,
 - wsparcie opieki nad dziećmi (poprawa dostępu do usług przedszkolnych i opieki nad małym dzieckiem) oraz nad osobami starszymi (formy instytucjonalne, rodzinne, pomoc sąsiedzka i inne),
 - wspieranie działań związanych z aktywizacją zawodową społeczności wiejskiej oraz działań mających na celu zwiększenie adaptacji do nowych zawodów i mobilności mieszkańców,
 - podnoszenie kwalifikacji mieszkańców, w szczególności w zakresie obsługi ruchu turystycznego, handlu i rzemiosła oraz zawodów nierolniczych, kształtowanie postaw rynkowych i innowacyjnych,
 - budowanie przyjaznej polityki dla przedsiębiorców inwestujących w zawodowy rozwój zasobów ludzkich i system szkoleń,
 - zwiększenie absorpcji środków z Unii Europejskiej na programy służące podnoszeniu kwalifikacji osób pozostających bez pracy.
- Cel operacyjny II.2. Podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych społeczności:
- Kierunki działania:
 - stymulowanie powstania współpracy placówek oświatowych oraz wymiany doświadczeń w zakresie efektywnego przygotowania młodzieży do życia zawodowego,
 - organizacja zajęć pozalekcyjnych, wyrównawczych, szkoleniowych, rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży w obiektach placówek oświatowych i kulturalnych,
 - wspieranie i promocja innowacyjnych form kształcenia (np. e-edukacja).

- Cel operacyjny II.3. Poprawa poziomu opieki zdrowotnej:
- Kierunki działania:
 - poprawa dostępu do poradni specjalistycznych,
 - poprawa jakości i dostępu do usług pielęgniarskich i stomatologicznych w szkołach,
 - poprawa jakości usług podstawowej opieki medycznej.

- Cel operacyjny II.4. Podniesienie jakości usług oraz poprawa dostępności opieki żłobkowej i edukacji przedszkolnej:
- Kierunki działania:
 - utworzenie systemu opieki nad małym dzieckiem (żłobków, punktów żłobkowych), wspieranie powstania rodzinnych dziennych punktów opieki nad dzieckiem na terenie gminy,
 - rozwój różnych form wychowania przedszkolnego,
 - dostosowanie ilości placówek przedszkolnych oraz godzin ich funkcjonowania do potrzeb mieszkańców oraz poprawa dostępności tych miejsc,
 - racjonalizacja struktury placówek oświatowych w zależności od zmian struktury demograficznej,
 - podniesienie jakości oferty edukacji przedszkolnej oraz dostosowanie jej do zmieniających się potrzeb lokalnej społeczności (uzupełnienie o zajęcia korekcyjne, językowe, prozdrowotne, proekologiczne, sportowe i inne),
 - stymulowanie aktywności organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na projekty skierowane do dzieci w wieku przedszkolnym.

- Cel operacyjny II.5 Rozwój i poszerzenie funkcji obiektów dydaktycznych, kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych, stworzenie profesjonalnej oferty:
- Kierunki działania:
 - modernizacja i rozbudowa infrastruktury bazy oświatowej oraz doposażenie w sprzęt komputerowy, audiowizualny i pomoce dydaktyczne,
 - zapewnienie wysokiego poziomu usług edukacyjnych oraz stworzenie oferty edukacji pozaszkolnej (zajęcia pozalekcyjne, sportowe, kursy, zajęcia taneczne, aktorskie i inne) na bazie gminnych placówek oświatowych i kulturalnych skierowane do dzieci, dorosłych, osób starszych, niepełnosprawnych,
 - wspieranie młodzieży najzdolniejszej (system nagród i stypendiów),
 - wsparcie młodzieży mniej uzdolnionej (dodatkowe zajęcia wyrównawcze),

- budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej (placów zabaw, siłowni zewnętrznych),
 - wyznaczenie terenu pod utworzenie infrastruktury dla różnych form aktywności ruchowej,
 - wspieranie form aktywności ruchowej dla dzieci i młodzieży,
 - rozbudowa świetlic wiejskich,
 - wzmocnienie współpracy i przedsięwzięć społecznych lokalnie działających podmiotów sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego,
 - poszukiwanie nowych, atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych, osób starszych i niepełnosprawnych,
 - likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych ruchowo,
 - poszerzenie istniejącej oferty dla mieszkańców gminy (organizacja wystaw, koncertów, promocja czytelnictwa i uzupełnienie punktów bibliotecznych) z uwzględnieniem włączenia w przedsięwzięcia kulturalne osób niepełnosprawnych oraz starszych,
 - promocja sportu i aktywnego wypoczynku, wspieranie działalności klubów sportowych, zwiększenie ilości animatorów sportowych, trenerów,
 - zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych i sportowych,
 - zagospodarowanie terenów rekreacyjnych, w tym budowa plaż i stanic wodnych.
- Cel operacyjny II.6 Budowanie i upowszechnianie społeczeństwa informacyjnego:
- Kierunki działania:
- zapewnienie dostępu do szerokopasmowego Internetu na terenie gminy,
 - współdziałanie w zakresie umożliwienia rozwoju e-administracji, e-edukacji, e-zdrowia, e-bezpieczeństwa.
- Cel operacyjny II.7 Rozwijanie tożsamości i integracji społeczności:
- Kierunki działania:
- współpraca w zakresie ochrony zabytków oraz miejsc pamięci,
 - integracja mieszkańców wokół działalności organizacji trzeciego sektora,
 - wspieranie inicjatyw oddolnych organizacji wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych,
 - wdrożenie systemu działań aktywizujących osoby starsze oraz kultywowanie tradycji i tożsamości lokalnej społeczności,
 - promocja postaw prospołecznych i obywatelskich,

- wdrożenie działań przeciwko dyskryminacji społeczeństwa, w tym kobiet, osób niepełnosprawnych, likwidowanie barier społecznych,
- wdrożenie działań mających na celu integrację mieszkańców gminy z nowo osiedlonymi,
- poprawa estetyki przestrzeni, tworzenie „serc miejscowości”, placów zabaw, skwerów i innych jako miejsc spędzania wolnego czasu dzieci, młodzieży i dorosłych,
- rewitalizacja obszarów zdegradowanych, podniesienie poziomu kapitału społecznego na tym terenie,
- wspieranie i promowanie działalności kół gospodyń wiejskich,
- wspieranie i promowanie lokalnych twórców,
- wspieranie i promowanie tradycji mniejszości narodowych.

Cel strategiczny III. Innowacyjna i efektywna gospodarka

- Cel operacyjny III.1 Rozwój i wzrost konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw:
 - Kierunki działania:
 - wsparcie wykorzystania potencjału obszaru terytorialnego Gminy Giby,
 - wsparcie zróżnicowania działalności gospodarczej w kierunku działalności nierolniczej,
 - zapewnienie mikro, małym i średnim przedsiębiorcom wsparcia instytucjonalnego, pomoc i ułatwienie dostępu do informacji o możliwościach pozyskania środków na utworzenie lub rozwój firmy, w tym środków z Powiatowego Urzędu Pracy, środków przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich i innych funduszy Unii Europejskiej,
 - wsparcie i promocja postaw przedsiębiorczości, tworzenie miejsc pracy,
 - rozwój działalności Punktu Obsługi Inwestora Gminy Giby.

- Cel operacyjny III.2 Wsparcie rozwoju sektora usług rolno – spożywczych, handlu i rzemiosła:
 - Kierunki działania:
 - stymulowanie działań mających na celu utworzenie na terenie gminy centrum usług, handlu, gastronomii i rzemiosła poprzez aktywne poszukiwanie inwestorów,
 - pomoc w zakresie pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania dla przedsiębiorców, stworzenie profesjonalnego doradztwa,
 - wsparcie rozwoju usług rolno – spożywczych, handlu i rzemiosła wysokiej jakości poprzez promocję nowoczesnych technologii.

- Cel operacyjny III.3 Stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej, agroturystycznej i ekoturystycznej gminy w oparciu o zasoby przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz innowacyjne ich wykorzystanie:
- Kierunki działania:
 - o wspieranie rozwoju infrastruktury turystyczno - rekreacyjnej, bazy noclegowej oraz gastronomicznej,
 - o budowa ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych, rozbudowa istniejących szlaków turystycznych,
 - o wspieranie rozwoju oferty usługowej wzdłuż szlaków turystycznych,
 - o budowa punktów widokowych, parkingów w pobliżu tras turystycznych w miejscach atrakcyjnych krajobrazowo,
 - o współpraca z partnerami w zakresie zagospodarowania terenu wokół zbiorników wodnych pod kątem turystyki i rekreacji (przystań, zagospodarowanie plaży, wiaty, miejsca integracji i rekreacji, miejsca na ogniska i inne),
 - o wspieranie utworzenia wraz z innymi gminami zintegrowanej informacji turystycznej i promocji gminy,
 - o poprawa oznakowania atrakcji turystycznych gminy oraz dróg dojazdowych,
 - o wykorzystanie potencjału lokalnych kapel, zespołów ludowych, śpiewaczych, a także zdefiniowanych produktów turystycznych do promocji turystycznej gminy,
 - o stworzenie spójnej, kompleksowej oferty turystycznej z uwzględnieniem turystyki kulturowej, aktywnej, rekreacyjnej, specjalistycznej, jak również konferencyjnej,
 - o organizacja rajdów pieszych, konnych, rowerowych i ich promocja,
 - o zagospodarowanie plaż gminnych,
 - o nawiązanie współpracy z podmiotami branży turystycznej, wojewódzkimi i centralnymi punktami informacji turystycznej w celu efektywnej dystrybucji oferty.

Cel strategiczny IV. Zapewnienie środowiska naturalnego wysokiej jakości, ochrona wartości przyrodniczych i historycznych

- Cel operacyjny IV.1 Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalna gospodarka zasobami:
- Kierunki działań:
 - o zachowanie ciągłości terenów otwartych, ciągów ekologicznych, istniejących na terenie gminy cieków wodnych i użytków zielonych,
 - o uporządkowanie systemu odprowadzania wód opadowych,
 - o realizacja programu usuwania azbestu,
 - o wspieranie działań mających na celu ochronę środowiska przyrodniczego i krajobrazu,

- wspieranie racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi,
 - promocja i wspieranie ekologicznych przedsięwzięć inwestycyjnych,
 - rozbudowa systemów wodociągowych,
 - rozbudowa stacji uzdatniania wody,
 - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków oraz budowa szamb na terenach o rozproszonej zabudowie,
 - prowadzenie i monitorowanie racjonalnej gospodarki odpadami,
 - edukacja mieszkańców z zakresu naturalnych zasobów środowiska oraz ich ochrony,
 - wsparcie rolnictwa ekologicznego oraz wdrażania programów rolno – środowiskowych,
 - termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, komunalnych oraz obiektów indywidualnych i budynków wielorodzinnych;
 - zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
 - zmniejszenie ilości pieców powodujących znaczne zanieczyszczenie środowiska,
 - monitorowanie oraz przeciwdziałanie tworzeniu dzikich wysypisk śmieci,
 - zmeliorowanie użytków rolnych nie pogarszając stanu środowiska z uwzględnieniem konieczności osiągnięcia celów środowiskowych w jednolitych częściach wód,
 - promocja Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej,
 - budowa sieci gazowniczej (uzależniona od realizacji inwestycji w zakresie sieci przesyłowej).
- Cel operacyjny IV.2 Renowacja i ochrona dziedzictwa historycznego i obiektów zabytkowych:
- Kierunki działań:
- odnowa i konserwacja obiektów zabytkowych i historycznych przy współdziałaniu partnerów prywatnych, publicznych oraz trzeciego sektora z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej i innych dotacji,
 - ochrona dziedzictwa kulturowego oraz zwiększenie roli zabytków w ofercie turystycznej gminy.
- Cel operacyjny IV.3 Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii:
- Kierunki działań:
- zwiększenie udziału innowacyjnych technologii z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii,

- promocja innowacyjnych technologii grzewczych jako naturalnego źródła energii cieplnej i jej pozytywnego wpływu na środowisko naturalne,
 - wspieranie przedsięwzięć budowy odnawialnych źródeł energii na terenie gminy,
 - modernizacja infrastruktury oświetlenia ulicznego,
 - zmniejszenie ilości pieców powodujących znaczne zanieczyszczenie środowiska.
- Cel operacyjny IV.4 Promocja ochrony środowiska, postaw proekologicznych i zdrowego trybu życia:
- Kierunki działań:
- zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców, w szczególności edukacji ekologicznej,
 - organizacja zajęć terenowych dla uczniów placówek oświatowych w ekologicznych gospodarstwach rolnych,
 - wdrożenie w placówkach oświatowych zajęć z zasad prawidłowego odżywiania i upowszechniania kultury sportu,
 - promocja ochrony środowiska i zdrowego trybu życia,
 - organizacja akcji sprzątania świata,
 - organizacja akcji informacyjnych,
 - organizacja konkursów o tematyce przyrodniczej i ekologicznej.

Sformułowane powyżej strategiczne kierunki rozwoju gminy wynikają z założenia, że stabilna i długofalowa realizacja opracowanych celów strategicznych i operacyjnych przyniesie wymierne efekty poprawy jakości życia mieszkańców. Kształt merytoryczny strategii rozwoju gminy stanowi i opisuje kierunkowe działania gminy, które docelowo zapewnią jej oczekiwany zrównoważony wieloaspektowy rozwój.

3.4. PLANOWANE PROJEKTY

W ramach prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Giby zostały sformułowane zadania inwestycyjne przewidziane do realizacji do 2027 r., których wykaz zawarto w tabeli 7.

Tabela 7. Planowane projekty i zadania inwestycyjne

Lp.	Tytuł projektu	Planowany okres realizacji	Planowany koszt całkowity	Krótki opis planowanego projektu	Planowane źródła finansowania
1	Przebudowa drogi gminnej przez wieś Białorzeczka	2022 - 2024	1,2 mln	Przebudowa drogi wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców gminy i turystów. Dobry dojazd poprawi rozwój regionu przez zwiększenie atrakcyjności terenów dla potencjalnych inwestorów, jak i zachęci ludzi do osiedlania się w danym rejonie gminy. Łączna długość 1,2 km.	Zewnętrzne + własne
2	Przebudowa drogi gminnej Iwanówka - Konstantynówka - Pomorze	2022 - 2027	3 mln	Przebudowa drogi wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców gminy i turystów. Dobry dojazd poprawi rozwój regionu przez zwiększenie atrakcyjności terenów dla potencjalnych inwestorów, jak i zachęci ludzi do osiedlania się w danym rejonie gminy. Łączna długość 2,8 km.	Zewnętrzne + własne
3	Przebudowa drogi gminnej Zelwa - Budwieć - Stanowisko	2022 - 2027	7 mln	Przebudowa drogi wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców gminy i turystów. Dobry dojazd poprawi rozwój regionu przez zwiększenie atrakcyjności terenów dla potencjalnych inwestorów, jak i zachęci ludzi do osiedlania się w danym rejonie gminy. Łączna długość 6,2 km.	Zewnętrzne + własne
4	Przebudowa drogi gminnej Białorzeczka - Wierśnie - Giby	2022 - 2027	3 mln	Przebudowa drogi wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców gminy i turystów. Dobry dojazd poprawi rozwój regionu przez zwiększenie atrakcyjności terenów dla potencjalnych inwestorów, jak i zachęci ludzi do osiedlania się w danym rejonie gminy. Łączna długość 3 km.	Zewnętrzne + własne
5	Przebudowa drogi gminnej Wysoki Most - Studziany Las - Frącki	2022 - 2027	6 mln	Przebudowa drogi wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców gminy i turystów. Dobry dojazd poprawi rozwój regionu przez zwiększenie atrakcyjności terenów dla potencjalnych inwestorów, jak i zachęci ludzi do osiedlania się w danym rejonie gminy. Łączna długość 6 km.	Zewnętrzne + własne
6	Przebudowa drogi gminnej Pogorzelec - Krasne - Tartaczysko	2022 - 2027	8 mln	Przebudowa drogi wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców gminy i turystów. Dobry dojazd poprawi rozwój regionu przez zwiększenie atrakcyjności terenów dla potencjalnych inwestorów, jak i zachęci ludzi do osiedlania się w danym rejonie gminy. Łączna długość 8 km.	Zewnętrzne + własne
7	Przebudowa drogi gminnej Karolin - Pogorzelec	2022 - 2027	1 mln	Przebudowa drogi wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców gminy i turystów. Dobry dojazd poprawi rozwój regionu przez zwiększenie atrakcyjności terenów dla potencjalnych inwestorów, jak i zachęci ludzi do osiedlania się	Zewnętrzne + własne

Lp.	Tytuł projektu	Planowany okres realizacji	Planowany koszt całkowity	Krótki opis planowanego projektu	Planowane źródła finansowania
				w danym rejonie gminy. Łączna długość 1,3 km	
8	Przebudowa drogi gminnej Pomorze - Budziewizna - Bosse	2023 - 2027	2 mln	Przebudowa drogi wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców gminy i turystów. Dobry dojazd poprawi rozwój regionu przez zwiększenie atrakcyjności terenów dla potencjalnych inwestorów, jak i zachęci ludzi do osiedlania się w danym rejonie gminy. Łączna długość 1,6 km	Zewnętrzne + własne
9	Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Kukle	2022 - 2024	6 mln	Przebudowa drogi wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców gminy i turystów. Dobry dojazd poprawi rozwój regionu przez zwiększenie atrakcyjności terenów dla potencjalnych inwestorów, jak i zachęci ludzi do osiedlania się w danym rejonie gminy. Łączna długość 5 km	Zewnętrzne + własne
10	Termomodernizacja i przebudowa budynku Urzędu Gminy	2023 - 2027	3 mln	Przebudowa budynku Urzędu Gminy Giby jest konieczna ze względu na zapewnienie większej dostępności dla osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych, termomodernizacja wpłynie pozytywnie na wydajność energetyczną oraz efekt ekologiczny.	Zewnętrzne + własne
11	Termomodernizacja i rozbudowa budynku komunalnego - Dziemianówka 7	2023 - 2027	3 mln	Termomodernizacja i rozbudowa budynku komunalnego jest konieczna ze względu na zapewnienie większej dostępności dla osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych, termomodernizacja wpłynie pozytywnie na wydajność energetyczną oraz efekt ekologiczny.	Zewnętrzne + własne
12	Rozbudowa hali widowiskowo- sportowej w Gibach	2023 - 2027	6 mln	Rozbudowa hali będzie polegała na utworzeniu około 30 miejsc noclegowych dla obozów, grup sportowych korzystających z obiektów oraz budowie sali konferencyjnej z tarasem widokowym, zwiększeniu dostępności dla osób niepełnosprawnych, montażu windy zewnętrznej, dostosowaniu ciągów komunikacyjnych, termomodernizacji, wymianie źródła ciepła na bardziej ekologiczne. Zwiększy to atrakcyjność obiektu i umożliwi organizowanie zawodów sportowych kilkudniowych, wpłynie także na osiągnięcie efektu ekologicznego w postaci zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych.	Zewnętrzne + własne
13	Wymiana wraz z rozbudową oświetlenia ulicznego w Gminie Giby	2023 - 2027	10 mln	Inwestycja będzie polegała na wymianie starego oświetlenia sodowego na nowoczesne ledowe lub równorzędne z możliwością dopuszczenia latarni fotowoltaicznych oraz budowie nowych punktów świetlnych na terenach bez	Zewnętrzne + własne

Lp.	Tytuł projektu	Planowany okres realizacji	Planowany koszt całkowity	Krótki opis planowanego projektu	Planowane źródła finansowania
				oświetlenia. Inwestycja wpłynie pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa, jakości życia i pozwoli uzyskać efekt ekologiczny.	
14	Rozbudowa stacji uzdatniania wody w Gibach wraz z rozbudową wodociągu	2023 - 2027	35 mln	Inwestycja będzie polegała na rozbudowie bądź budowie nowej stacji uzdatniania wody w Gibach wraz z rozbudową wodociągu gminnego, który zasięgiem obejmie teren całej gminy. Inwestycja wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców i turystów.	Zewnętrzne + własne
15	Budowa kanalizacji na terenie Gminy Giby	2023 - 2027	20 mln	Inwestycja będzie polegała na budowie sieci kanalizacji lub oczyszczalni przydomowych, zbiorczych w zależności od zagęszczenia zabudowy. Inwestycją będzie objęta cała gmina. Projekt wpłynie pozytywnie na warunki życia mieszkańców oraz turystów, a także pozwoli osiągnąć efekt ekologiczny.	Zewnętrzne + własne
16	Budowa placów zabaw i zewnętrznych siłowni na terenie Gminy Giby	2023 - 2027	3 mln	Inwestycja obejmie zasięgiem miejscowości z większym zaludnieniem w zależności od potrzeb. Dzięki przedsięwzięciu nastąpi poprawa jakości życia, rozwój regionu, promowany będzie zdrowy tryb życia.	Zewnętrzne + własne
17	Budowa odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Giby	2023 - 2027	15 mln	Inwestycja będzie polegała na instalacji paneli fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych na budynkach mieszkaniowych lub na terenie posesji zabudowanej np. zabudowa letniskowa, zagrodowa. Projekt pozwoli na osiągnięcie efektu ekologicznego w postaci ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.	Zewnętrzne + własne
18	Wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne piece c.o.	2023 - 2027	3 mln	Inwestycja będzie polegała na wymianie starych pieców, często węglowych, na ekologiczne źródła ciepła, co pozwoli na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych z terenu gminy.	Zewnętrzne + własne
19	Budowa plaż i stanic wodnych gminnych w Kuklach i Gibach przy jeziorze Pomorze	2023 - 2027	10 mln	Inwestycja będzie polegała na budowie plaż lub stanic z infrastrukturą towarzyszącą nad jeziorem Pomorze. Celem jest zwiększenie atrakcyjności regionu i bezpieczeństwa nad wodą.	Zewnętrzne + własne

Źródło: Urzędu Gminy Giby

4. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

W celu monitorowania realizacji określonych w Strategii Rozwoju Gminy Giby na lata 2021-2027 celów, określono następujące mierniki:

Cel strategiczny I. Nowoczesna infrastruktura techniczna:

- długość wyremontowanych i zmodernizowanych dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich oraz drogi krajowej (km),
- długość nowo wybudowanych ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych (km),
- ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej w % ludności ogółem (%),
- liczba nowych miejsc parkingowych (szt.),
- liczba rozbudowanych gminnych stacji uzdatniania wody (szt.),
- liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków oraz szamb (szt.),
- długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km),
- długość rozbudowanej sieci wodociągowej (km),
- liczba opracowanych planów zagospodarowania przestrzennego (szt.),
- powierzchnia terenów inwestycyjnych (ha),
- powierzchnia terenów przeznaczonych na rozwój funkcji turystycznej (ha),
- powierzchnia terenów zdegradowanych poddanych zabiegom rewitalizacyjnym (ha),
- liczba wdrożonych e-usług (szt.).

Cel strategiczny II. Poprawa kreatywności i konkurencyjności mieszkańców:

- liczba zarejestrowanych w PUP osób bezrobotnych (osoba),
- liczba osób korzystających z pomocy społecznej (osoba),
- liczba dzieci w przedszkolach (osoba),
- liczba dzieci w nowoutworzonych punktach żłobkowych/ żłobkach (osoba),
- wartość inwestycji infrastrukturalnych w zakresie wyposażania placówek edukacyjnych (w tym sprzętu technologii teleinformatycznych) (PLN),
- liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w rejestrze REGON (szt.),
- liczba godzin zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych, wyrównawczych, szkoleniowych, rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży w obiektach placówek oświatowych i kulturalnych (godzina),
- liczba wybudowanych siłowni zewnętrznych, placów zabaw (szt.),
- liczba rozbudowanych świetlic wiejskich (szt.),

- liczba budynków dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo (szt.),
- liczba zorganizowanych imprez sportowych (szt.),
- liczba stworzonych terenów rekreacyjnych (w tym plaż i stanic wodnych) (szt.),
- liczba działających na terenie gminy kół gospodyń wiejskich (szt.).

Cel strategiczny III. Innowacyjna i efektywna gospodarka:

- liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON (szt.),
- liczba podmiotów korzystających z pomocy Punktu Obsługi Inwestora Gminy Giby (szt./rok),
- liczba gospodarstw rolnych zrzeszonych w grupach producenckich i kooperacyjnych (szt.),
- liczba utworzonych miejsc pracy poza rolnictwem (szt.),
- liczba zakładów przetwórstwa rolno - spożywczego i rzemiosła (szt.),
- liczba przeprowadzonych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym – szkoleń, warsztatów, konferencji (szt.),
- liczba obiektów prowadzących obsługę ruchu turystycznego, w tym gospodarstw agroturystycznych (szt.),
- wartość inwestycji przeznaczonych na budowę i modernizację infrastruktury turystycznej (PLN),
- liczba instytucji i podmiotów zaangażowanych w tworzenie i funkcjonowanie systemu promocji inwestycyjnej i gospodarczej gminy (szt.),
- liczba rozbudowanych szlaków turystycznych (szt.),
- liczba wybudowanych punktów widokowych, parkingów w pobliżu tras turystycznych w miejscach atrakcyjnych krajobrazowo (szt.).

Cel strategiczny IV. Zapewnienie środowiska naturalnego wysokiej jakości, ochrona wartości przyrodniczych i historycznych:

- liczba rozbudowanych gminnych stacji uzdatniania wody (szt.),
- liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków oraz szamb (szt.),
- długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km),
- długość rozbudowanej sieci wodociągowej (km),
- liczba obiektów użyteczności publicznej, w których przeprowadzono termomodernizację (szt.),
- liczba obiektów indywidualnych objętych działaniami termomodernizacyjnymi (szt.),
- liczba obiektów komunalnych objętych działaniami termomodernizacyjnymi (szt.),
- liczba odnowionych obiektów zabytkowych i historycznych (szt.),

- liczba gospodarstw domowych korzystających z ekologicznych technologii grzewczych (szt.),
- liczba powstałych na terenie gminy źródeł energii odnawialnych (szt.),
- powierzchnia zrekultywowanych terenów przyrodniczo zdegradowanych (ha),
- liczba zorganizowanych działań podnoszących świadomość ekologiczną (konkursy, akcje informacyjne) (szt.).

5. WYMIAR PRZESTRZENNY STRATEGII

5.1. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY GIBY

Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej służy zobrazowaniu przestrzennej struktury gminy, włączając w to kierunki rozwoju oraz poszczególne zadania inwestycyjne. Wynika on przede wszystkim z zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Giby oraz pozostałych dokumentów planistycznych opracowanych na poziomie regionalnym tj. Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego.

Zgodnie z zapisami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego Giby zostały wskazane jako obszar funkcjonalny wymagający restrukturyzacji i rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej - **obszar o najniższej dostępności transportowej do ośrodka wojewódzkiego**. Jest to także **wiejski obszar funkcjonalny, obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo (obszar węzłowy)** oraz **obszar funkcjonalny przygraniczny**.

Z kolei Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Giby wskazuje, że w celu zapewnienia ładu przestrzennego w kształtowaniu zagospodarowania gminy oraz utrzymania i zapewnienia harmonijnego rozwoju struktur przestrzennych jednostek osadniczych, przy jednoczesnym zachowaniu walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych, należy przyjąć następujące zasady:

- 1) kreowanie nowej zabudowy z uwzględnieniem charakteru i stylu stosowanego w danej miejscowości;
- 2) lokalizowanie nowej zabudowy w obrębie obszarów już zabudowanych oraz wzdłuż najważniejszych ciągów komunikacyjnych;
- 3) kreowanie lokalnych centrów wsi, szczególnie tych leżących przy głównych ciągach komunikacyjnych i turystycznych, poprzez modernizację i budowę infrastruktury technicznej oraz lokalizowanie usług obsługi mieszkańców i turystów;
- 4) racjonalne wykorzystanie terenów najbardziej atrakcyjnych turystycznie - powiększenie ilości i powierzchni terenów rekreacyjno-turystyczno-wypoczynkowych oraz poprawa standardu istniejącej zabudowy rekreacyjnej i turystycznej;
- 5) poprawa standardu infrastruktury technicznej;
- 6) skanalizowanie i zwodociągowanie gminy.

Przewiduje się następujące podstawowe kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego, zagrodowego i letniskowego,
- 2) rozwój funkcji turystycznych i wypoczynkowych, w tym agroturystyki,
- 3) rozwój działalności rolniczej,
- 4) rozwój działalności pozarolniczej.

Na terenie gminy przewidywana jest minimalizacja rozpraszania zabudowy poza istniejące jednostki osadnicze, a także rozwój zabudowy wzdłuż istniejących, utwardzonych ciągów komunikacyjnych. Zaleca się także utrzymanie dotychczasowej struktury przestrzennej gminy oraz dalszy rozwój rolnictwa opartego na ekologicznym sposobie produkcji rolnej. Pożądany jest rozwój funkcji osadniczych uzupełniony działalnością pozarolniczą (usługową, handlową).

Przewiduje się następujący zakres przekształceń przestrzennych:

- 1) możliwość modernizacji i rozbudowy istniejącej zabudowy lub realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej z przeznaczeniem rolniczym (produkcja i przetwórstwo rolne) zgodnie z zasadami ładu przestrzennego oraz kompozycją przestrzenną jednostki osadniczej,
- 2) możliwość realizacji obiektów usługowych i produkcyjnych, przy czym w zabudowie mieszkaniowej należy unikać lokalizacji usług, które z racji procesów technologicznych oraz zwiększonego ruchu pojazdów mogłyby być uciążliwe dla środowiska i mieszkańców,
- 3) możliwość realizacji obiektów usług turystycznych,
- 4) możliwość zalesienia niskiej klasy gleb usytuowanych na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Rysunek 1 przedstawia mapę Gminy Giby z zaznaczonymi kierunkami rozwoju zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Giby.

PROJEKTOWANE PRZEZNACZENIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU

	TERENY ROZWOJU ZABUDOWY WSI
	TERENY ZWARTEJ ZABUDOWY NA OBSZARZE OTULINY WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO
	TERENY ROZWOJU ZABUDOWY NA OBSZARZE OTULINY WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO
	TERENY ROZWOJU ZABUDOWY TURYSTYCZNO-WYPOCZYNKOWEJ Z DOPUSZCZENIEM ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ
	TERENY USŁUG SPORTU
	TERENY ROZWOJU ZABUDOWY USŁUGOWEJ
	TERENY REKREACYJNE O WYSOKIM REŻIMIE OCHRONNYM
	TERENY ROZWOJU ZABUDOWY PRZEMYSŁOWO-USŁUGOWEJ
	TERENY PREFEROWANE DO EKSPLOATACJI KOPALIN
	OBSZARY NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100kW
	TERENY DO ROZBUDOWY CMENTARZA
	TERENY ROLNICZE
	STREFA ZAKAZU ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW

PROJEKTOWANE SZLAKI TURYSTYCZNE, ŚCIEŻKI EDUKACYJNE I POLA NAMIOTOWE

	PROJEKTOWANY SZLAK ROWEROWY "TROPOM POMNIKÓW PRZYRODY DO TRÓJSTYKU GRANIC"
	PROJEKTOWANA TRASA ROWEROWA "TRASY ROWEROWE W POLSCE WSCHODNIEJ WOJEWÓDZTWO PODLASKIE"
	PROJEKTOWANA ŚCIEŻKA EDUKACYJNA DLA GRZYBIARZY
	PROJEKTOWANA ŚCIEŻKA EDUKACYJNA DLA WĘDKARZY
	PROJEKTOWANA ŚCIEŻKA EDUKACYJNA "TROPOM JAĆWINGÓW"
	PROJEKTOWANE POLA NAMIOTOWE

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Giby,
Załącznik nr 1 do Uchwały Nr III/5/14 Rady Gminy Giby z dnia 19 grudnia 2014 r.

5.2. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej określono na podstawie stworzonego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej wraz z przeprowadzoną analizą uwarunkowań przestrzennych w gminie:

1) Tereny rozwoju zabudowy wsi:

Na tych terenach rekomenduje się zastąpienie starej zabudowy nową, wprowadzenie nowej oraz uzupełnienie dotychczasowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej (m.in. Pogorzelec, Karolin, Białowierśnie, Dziemianówka, Giby, Kukle, Zelwa, Aleksiejówka). Rozwój zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej zaleca się przeprowadzać wokół istniejącej zabudowy na zasadzie uzupełnień. Dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych dla funkcji mieszkaniowej, ograniczonych do granic posiadanej działki budowlanej oraz rozwój zaplecza rekreacyjnego i terenów zielonych.

2) Tereny położone w granicach Wigierskiego Parku Narodowego:

Rekomenduje się dostosowanie sposobów użytkowania i zagospodarowania terenów do warunków i ustaleń określonych w planie ochrony WPN oraz w planach ochronnych obszarów Natura 2000.

W celu zahamowania rozpraszania zabudowy we wsiach zlokalizowanych na obszarze otuliny WPN należy zachować tradycyjny układ przestrzenny. Nowa zabudowa powinna powstawać wzdłuż dróg z historycznie ukształtowanymi ciągami wsi i uzupełniać zabudowę istniejącą. Wskazane jest zachowanie tradycyjnego układu budynków w zagrodzie oraz utrzymanie linii zabudowy od strony drogi i od strony pól.

3) Tereny rozwoju zabudowy turystyczno-wypoczynkowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej:

Rekomenduje się realizację nowych obiektów i urządzeń związanych z turystyką i wypoczynkiem wokół jezior i innych atrakcyjnych miejsc. Dla utrzymania ładu przestrzennego i walorów krajobrazowych rekomenduje się, aby zabudowa kształtowana była stosownie do cech i stylu lokalnej architektury oraz krajobrazu.

4) Tereny usług sportu:

Rekomenduje się dalszy rozwój infrastruktury sportowej, w tym siłowni zewnętrznych.

5) Tereny rozwoju zabudowy usługowej:

Tereny rozwoju zabudowy usługowej zostały wyznaczone w miejscowości gminnej, a także w Pomorzu, Frąckach, Karolinie, Zelwie, Pogorzelcu, Sarnetkach i Głębokim Brodzie. W zależności od potrzeb społecznych w ramach przeznaczenia uzupełniającego dopuszcza się wykształcenie zespołu usług na innych obszarach.

6) Tereny zieleni oraz miejsca aktywności:

Rekomenduje się:

- budowę plaż i stanic wodnych gminnych w Kuklach i Gibach przy jeziorze Pomorze;
- realizację ogólnodostępnych kąpielisk, plaż, przystani wodnych oraz pól namiotowych - w innych miejscach niż wymienione powyżej
- zachowanie istniejącej i realizację nowej wielogatunkowej zieleni w celu ochrony krajobrazu jeziornego i rzeczno, z jednoczesnym ich rekreacyjnym wykorzystaniem, w powiązaniu z zabudową turystyczno-wypoczynkową.

7) Tereny rozwoju zabudowy przemysłowo-usługowej:

Rekomenduje się wprowadzenie terenów zieleni izolacyjnej i obsługi parkingowej z dopuszczeniem lokalizacji reklam i urządzeń infrastruktury technicznej. Ewentualna uciążliwość funkcji produkcyjnej lub usługowej musi ograniczać się do granic jednostki terenu wyznaczonego w studium lub działki budowlanej.

8) Tereny rolnicze:

Rekomenduje się wyznaczenie terenów wyłączonych spod zabudowy, za wyjątkiem zabudowy związanej z użytkowaniem rolniczym gruntów, ograniczonej do istniejących siedlisk rolniczych. W obszarach istniejących zagród dopuszcza się remonty, przebudowę i zmianę sposobu użytkowania istniejących budynków oraz wznoszenie nowych obiektów budowlanych.

9) Infrastruktura techniczna:

Do ustaleń i rekomendacji w zakresie infrastruktury technicznej zaliczyć można przede wszystkim rozbudowę sieci wodociągowej, budowę sieci kanalizacji sanitarnej, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz szamb, a także poprawę stanu technicznego dróg. Niezbędne jest także zapewnienie lepszego oświetlenia dróg, budowa ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych.

10) Sfera społeczna:

Do ustaleń i rekomendacji w zakresie sfery społecznej zaliczyć można dalszy wzrost zaangażowania i świadomości społecznej mieszkańców gminy, wykorzystanie atutu wielokulturowości Gminy Giby oraz rozbudowa infrastruktury turystycznej.

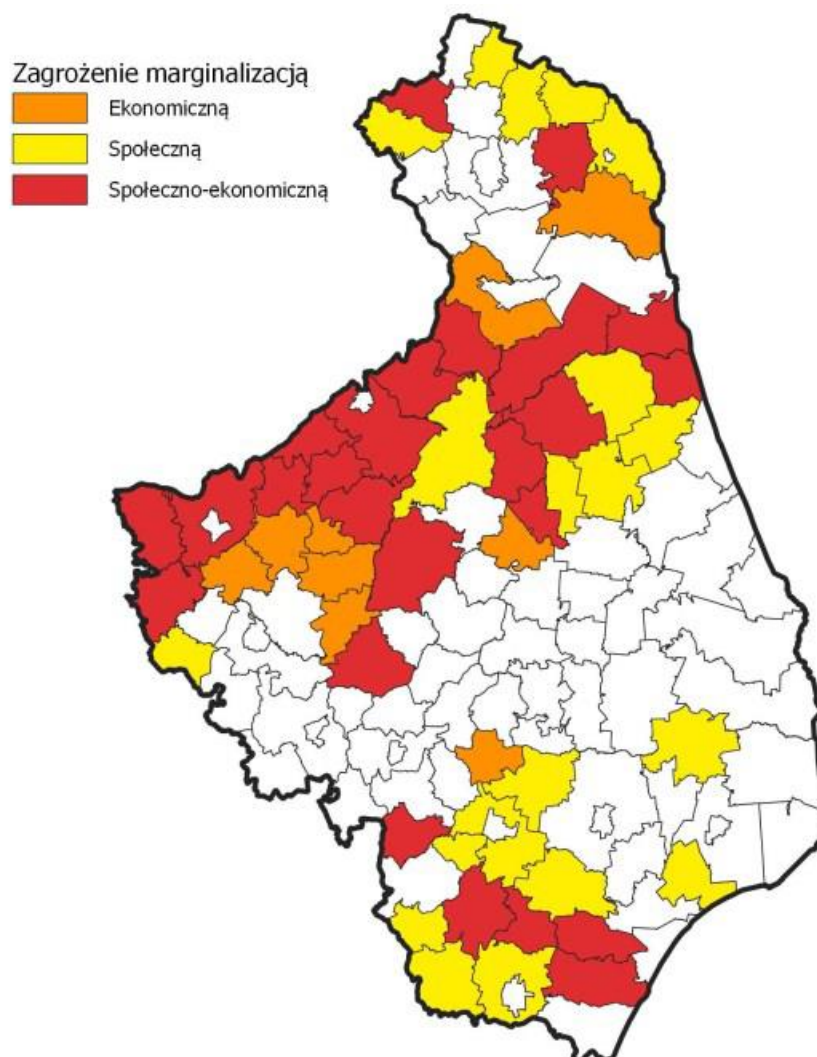
5.3. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Gmina Giby została wskazana w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030 przyjętej uchwałą Nr XVIII/213/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r. jako obszar strategicznej interwencji – **obszar zagrożony trwałą marginalizacją ze względu na kumulację problemów ekonomicznych.**

Zgodnie z zapisami Strategii, planowana interwencja na obszarach zmarginalizowanych powinna prowadzić do osiągnięcia konkretnych celów, takich jak: rozwój lokalnych firm, wzrost liczby miejsc pracy, wzrost dochodów mieszkańców, wzrost bazy dochodowej samorządów

terytorialnych. Na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją kluczowe będzie realizowanie celu operacyjnego 1.3 dotyczącego lokalnej przedsiębiorczości, w szczególności nastawionej na rozwój ekologicznych form produkcji rolniczej i powiązany z nim rozwój przetwórstwa żywności wysokiej jakości. Przedsiębiorczość na części obszarów może wiązać się także z lokalnymi produktami turystycznymi, jak również z działaniami związanymi z rozwojem odnawialnych źródeł energii i energetyki rozproszonej (cel operacyjny 1.4 *Rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego*). Istotne jest także wzmocnienie powiązań funkcjonalnych gmin wiejskich z miastami oraz poprawa dostępności usług publicznych (inwestycje w niezbędną infrastrukturę – cel operacyjny 2.3), a także poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych w zakresie zarządzania rozwojem i zdolności do nawiązywania współpracy. Zapewnienie trwałych podstaw rozwoju obszarów zagrożonych marginalizacją będzie wymagało włączenia się poszczególnych gmin w szersze procesy rozwojowe, tworzenie partnerstw ponadlokalnych, co oznacza duże zaangażowanie w realizację celu operacyjnego 3.1 *Dobre zarządzanie*. W przypadku gmin położonych wzdłuż granicy zewnętrznej UE, podejmowane działania będą koncentrować się na zmniejszaniu ich peryferyjności, poprzez poprawę dostępności do lokalnych i regionalnych ośrodków rozwoju oraz nawiązywanie współpracy transgranicznej (cel operacyjny 3.4 *Gościnnie region*).

Rysunek 2. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją w województwie podlaskim wg gmin

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030 przyjęta uchwałą Nr XVIII/213/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r.

Ponadto Gmina Giby została wskazana w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030 jako **obszar wiejski, w tym przyrodniczo cenny**. Zakres interwencji na tym obszarze powinien obejmować wachlarz instrumentów podnoszących jakość życia mieszkańców. Będzie temu służyć m.in. rozwój i unowocześnienie szkolnictwa począwszy od etapu przedszkolnego aż do kształcenia ustawicznego, rozwój infrastruktury transportowej, telekomunikacyjnej i wodno-kanalizacyjnej. Niezbędne są działania dotyczące przywracania funkcji społeczno-gospodarczych obszarów wiejskich w ramach odnowy wsi. Ważne będą działania promujące przedsiębiorczość i umiejętności konkurencyjne na rynku pracy. W odniesieniu do rolnictwa szczególne zagrożenie zaczyna stanowić brak wody. Stąd ważna jest mała retencja, program zalesień terenów nieużywanym rolniczo, ale też ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed uszczupleniem na nieuzasadnione cele nierolnicze. Istotną kwestią pozostaje także poprawa struktury obszarowej gospodarstw. Ze względu na przyjęty

w regionie model energetyki rozproszonej, w dalszym ciągu należy wspierać inwestycje dotyczące produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, co będzie możliwe poprzez działania podejmowane w ramach realizacji celu operacyjnego 1.4 *Rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego*. Polityka regionalna w stosunku do obszarów wiejskich powinna być oparta na inicjatywach lokalnych, rozwijających kapitał społeczny. W gminach, które są objęte szczególną ochroną prawną ze względu na obszary cenne przyrodniczo (m.in. obszary Natura 2000), co w wielu przypadkach może stanowić istotną barierę ich rozwoju, m.in. poprzez ograniczenia organizacyjne, społeczne, prawne i zwiększone koszty inwestycji, należy kontynuować działania z jednej strony dotyczące ochrony środowiska i wartości krajobrazowych, z drugiej zaś wspierające rozwój przedsiębiorczości, która pozwoli zachować walory przyrodnicze, w tym turystyki kwalifikowanej czy ekoturystyki. Rolnictwo na obszarach cennych przyrodniczo powinno rozwijać się w kierunku produkcji żywności wysokiej jakości oraz rolnictwa ekologicznego i zrównoważonego. Na obszarach wiejskich zasadne będzie koncentrowanie się na realizacji działań służących realizacji celów operacyjnych związanych z przestrzenią wysokiej jakości (cel operacyjny 2.3.), a także rozwojem przedsiębiorczości (cel operacyjny 1.3.) w powiązaniu z aktywizacją mieszkańców (cel operacyjny 2.2.), szczególnie w zakresie wspierania mieszkańców w zdobywaniu i rozwijaniu kompetencji na wszystkich etapach życia. W obszarze przedsiębiorczości można liczyć na rozwój ekologicznych i zrównoważonych form produkcji rolniczej i powiązany z nimi rozwój przetwórstwa żywności wysokiej jakości.

Rysunek 3. Obszary wiejskie w województwie podlaskim, w tym przyrodniczo cenne

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030 przyjęta uchwałą Nr XVIII/213/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r.

6. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Giby na lata 2021-2027 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie wdrażanie dokumentu, a następnie jego monitoring i ewaluację.

Działania wyznaczone w dokumencie wynikają z kompetencji gminy oraz ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb mieszkańców gminy. Ich koordynacja należy do obowiązków władzy wykonawczej Gminy Giby, czyli Wójta Gminy. Wdrażanie Strategii będzie obejmować w szczególności:

- realizację przypisanych działań,
- ewaluację i monitorowanie procesu realizacji działań określonych w Strategii,
- kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych działań od partnerów i interesariuszy Strategii,
- koordynację procesu jej aktualizacji we współpracy z Radą Gminy Giby,
- zapewnianie promocji strategii,
- poszukiwanie, wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi, pozabudżetowych źródeł finansowania dla działań.

Wójt Gminy Giby będzie koordynował realizację założeń Strategii, które wykonywane będą przez pracowników Urzędu Gminy oraz gminne jednostki organizacyjne. Ponadto w Strategii znajdują się również działania, za których realizację odpowiadać mogą organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy z terenu gminy, a także partnerzy społeczno - gospodarczy. Stąd istotne jest również wdrażanie skutecznych mechanizmów współdziałania między Gminą Giby i pozostałymi zainteresowanymi. W związku z tym wszyscy partnerzy zaangażowani, realizujący działania w ramach Strategii, będą aktywnie współpracować z Gminą Giby w celu realizacji założeń przedmiotowego dokumentu strategicznego.

Strategia Rozwoju Gminy Giby na lata 2021-2027 będzie wdrażana poprzez wykorzystanie instrumentów obejmujących narzędzia programowe i finansowe, których zakres przedmiotowy lub kierunki wydatkowania środków podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu. Należą do nich m.in. programy branżowe, strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów, uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, określające krótko- i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, projekty międzysektorowe

i międzyorganizacyjne, w tym zlecenie organizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym.

Dodatkowo, rekomendowane jest również przyjęcie i – w miarę potrzeb - aktualizacja szczegółowych programów i planów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji w zakresie celów wskazanych w Strategii w poszczególnych dziedzinach (np. pomocy społecznej, ochrony środowiska, rewitalizacji, gospodarki niskoemisyjnej oraz pozostałych strategii i programów jednorocznych).

Ważnym aspektem wdrażania Strategii jest również zachęcanie lokalnej społeczności do aktywnego udziału w planowaniu i realizacji zaplanowanych działań, przyczyniających się do rozwoju społeczno – gospodarczego Gminy Giby. Pełna wersja Strategii znajdować się będzie na stronie internetowej gminy, co umożliwi wszystkim zainteresowanym zapoznanie się z jej treścią.

Monitoring wdrażania Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami i celami. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie ona polegała na gromadzeniu i opracowywaniu informacji oraz danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji działań i osiągnięcia celów,
- prognozowanie możliwych zmian warunków realizacji Strategii,
- podjęcie czynności naprawczych i zabezpieczających,
- informowanie lokalnej społeczności o osiągniętych efektach,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości Strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów strategii np. wskaźników realizacji celów i działań strategii, rozwiązywanie problemów. Ewaluacji podlegać będzie: materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen; oraz ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałość i spójności.

Sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji będzie realizowana w okresach rocznych. Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie będzie Wójt Gminy, który realizuje swoje zadania poprzez jednostki podległe.

Ponadto do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących ze sprawozdań i raportów. Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych w niej działań. Informacje o realizacji Strategii będą zawarte w sporządzanym rokrocznie raporcie o stanie gminy.

Prowadzony monitoring pozwoli na wykrycie zagrożenia w zakresie braku realizacji danego celu i osiągnięcia założonych wskaźników oraz na ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji działań lub podmiotów współpracujących przy ich realizacji. W ostatnim roku badania stopnia realizacji założeń Strategii, tj. 2027 r. sporządzony zostanie raport z ewaluacji zawierający podsumowanie efektów wybranych do realizacji działań w całym okresie jej wdrażania. Pozwoli to uzyskać pełny obraz i ocenę realizacji założeń Strategii. Będzie on również określał wnioski i rekomendacje, które pozwolą usprawnić proces wdrażania Strategii na kolejne lata.

7. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki zabezpieczające realizację zadań zapisanych w poszczególnych celach operacyjnych pochodzić będą z następujących źródeł:

- a) z programów pomocowych UE,
- b) z programów rządowych,
- c) z budżetu państwa,
- d) z budżetu Gminy Giby,
- e) z budżetu partnerów projektów,
- f) ze środków zaangażowanych przez krajowych i zagranicznych inwestorów prywatnych,
- g) z krajowych i zagranicznych organizacji pozarządowych,
- h) od instytucji finansowych i funduszy inwestycyjnych.

Główne źródła finansowania działań oraz wkładu własnego stanowi budżet gminy. Część działań przewidzianych w Strategii należy do zadań realizowanych w ramach bieżącej działalności gminy. Wobec tego środki na te działania pochodzić będą z dochodów własnych. Realizacja części działań zakłada również współpracę z innymi jednostkami organizacyjnymi, spółkami komunalnymi, stowarzyszeniami, pozostałymi partnerami. Współpraca ta może również opierać się na wspólnym finansowaniu działań, przekazaniu dotacji na ich realizację.

Gmina Giby zakłada ponadto pozyskanie środków finansowych z funduszy europejskich, w tym w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego na lata 2021-2027. W chwili tworzenia Strategii wskazany Program oraz inne dokumenty regulujące finansowanie projektów ze środków europejskich znajdują się w fazie konsultacji i zatwierdzania, wobec czego dla zadań przewidzianych w Strategii nie wskazano konkretnych źródeł finansowania.

8. PROCES TWORZENIA STRATEGII

Pierwszym etapem prac nad przygotowaniem Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Giby oraz Strategii Rozwoju Gminy Giby na lata 2021-2027 było przeprowadzenie badania ankietowego wśród mieszkańców analizowanej jednostki samorządu terytorialnego. Ankieta była dostępna w siedzibie Urzędu Gminy Giby. W badaniu wzięło udział 45 osób zamieszkujących Gminę Giby.

Następnie Rada Gminy Giby przyjęła uchwałę Nr XXIII.178.2021 z dnia 17.09.2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Giby na lata 2021-2027 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym konsultacji.

W dniu 01.10.2021 r. odbyło się spotkanie skierowane do mieszkańców Gminy Giby, przedstawicieli jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych, działaczy społecznych, przedstawicieli i działaczy miejscowej oświaty i kultury. Głównym tematem spotkania było wypracowanie konkretnych pomysłów oraz potrzeb środowiska, głównych założeń opracowywanej Strategii Rozwoju Gminy Giby na lata 2021-2027.

Została opracowana Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Giby oraz Strategia Rozwoju Gminy Giby na lata 2021-2027, która następnie została skierowana do konsultacji z mieszkańcami, przedstawicielami sąsiednich gmin, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz do dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

9. SPIS TABEL I RYSUNKÓW

TABELA 1. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH (JCWP) NA TERENIE GMINY GIBY.....	12
TABELA 2. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH (JCWPD) NA TERENIE GMINY GIBY.....	13
TABELA 3. STAN LUDNOŚCI FAKTYCZNIE ZAMIESZKUJĄCEJ TEREN GMINY GIBY.....	17
TABELA 4. ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY GIBY W LATACH 2015-2020	19
TABELA 5. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH NA TERENIE GMINY GIBY W LATACH 2015-2020	21
TABELA 6. GOSPODARSTWA ROLNE OGÓŁEM NA TERENIE GMINY GIBY	21
TABELA 7. PLANOWANE PROJEKTY I ZADANIA INWESTYCYJNE	48
RYSUNEK 1. KIERUNKI ROZWOJU GMINY GIBY	56
RYSUNEK 2. OBSZARY ZAGROŻONE TRWAŁĄ MARGINALIZACJĄ W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM WG GMIN	61
RYSUNEK 3. OBSZARY WIEJSKIE W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM, W TYM PRZYRODNICZO CENNE	63